

آمارهای روزانه وزارت بهداشت، از وضعیت بیماری کرونا در کشور، نشان می دهد به آرامی در حال گذر از موج ششم هستیم، اما باید مراقب آرامش قبل از توفان بود. وقتی به آمارهای روزانه کرونا نگاه می کنیم، احساس خوبی پیدا می کنیم از اینکه موارد ابتلا، بستری و مرگ و میر بیماران کرونایی روند نزولی پیدا کرده است. اما، نکته ای که نباید بی اعتنا از کنار آن عبور کرد، آرامش قبل از توفان است. به گزارش مهر، علیرضا زالی فرمانده ستاد مقابله با کرونا در کلانشهر تهران، با بیان اینکه از هفته اول اسفند فرآیند نزولی بیماری کرونا آغاز شده است، گفت: تهران بزرگ ترین مبداسفرهای نوری است و احتمالاً در ایام نوروز با کاهش جمعیت استان و بار مراکز درمانی و بهداشتی مواجه می شویم، اما در هفته های سوم و چهارم فروردین که مسافران نوروزی از سفر باز می گردند، ممکن است شرایط متفاوتی را تجربه کنیم. وی با ابراز امیدواری نسبت به کاهش مشکلات و چالش های ناشی از کرونا در سال آینده، افزود: آمادگی کامل در ایام نوروز و هفته های بعد از تعطیلات بسیار ضروری و مستلزم اجرای پکیج ها و برنامه های مدیریتی برای مقابله با بیماری است.

۲

کارشناسان درباره افزایش قیمت در حوزه مسکن چه می گویند؟

مسکن در مسیر برنامه های اشتباه

کاهش عرضه مسکن در سال های قبل، قیمت مسکن را افزایش داد که اکنون امروز خود موجب افزایش قیمت رهن و اجاره مسکن شده است. بسیاری از کارشناسان دلایل افزایش قیمت در حوزه مسکن را اقرارگیری این بخش پشیمان اقتصاد در مسیر برنامه های اشتباه می دانند.

بساط یک بام و دو هوای نرخ ارز جمع می شود؟

بازی با نرخ ارز بلای جان صنعت

۳

سرمقاله

نقش دولت در سیاست های کنترل نرخ

یادداشت های امروز

نگاهی به مشکلات بازار خودرو

ضرورت افزایش ارزش ریال

شبهات قانونی ایرادات اجرایی

از حق کارگران دفاع می کنیم

گزارش

«خط فقر» جایگزین «سبد معیشت» شود

براساس اخبار منتشر شده تاکنون چند جلسه اضطراری کمیته دستمزد با حضور نمایندگان شرکای اجتماعی (دولت، کارگران و کارفرمایان) برگزار شده و قرار است رقم سبد معیشت نهایی گردد. به گزارش اینلا، در این جلسات سبد معیشت پیشنهادی وزارت اقتصاد، مورد بررسی قرار گیرد و نتیجه نهایی برای تصمیم سازی به شورای عالی کار ارجاع شود. همچنین قرار است قبل از پایان سال، نشست رسمی شورای عالی کار با موضوع دستمزد سال آینده برگزار شود. نمایندگان کارگری ابراز امیدواری می کنند بتوان دستمزد را به اندازه سبد معیشت محاسبه شده و توافقی تعیین کرد.

۸

 بیمه سامان
 Saman Insurance

 گوشتو بیمه کن، خیالتو راحت کن
 بیمه موبایل سامان

خطرات تحت پوشش

شکستگی فیزیکی | آبخوردگی و نفوذ مایعات | نوسانات ولتاژ برق | سرقت یا شکست حرز

 جهت محاسبه حق بیمه و خرید آنلاین بیمه نامه از طریق اسکن QR کد و یا لینک زیر اقدام نمایید
 www.di.s2i24.ir

 ● بیمه موبایل و تبلت تا سقف ارزش دستگاه بیمه شده
 ● درخواست و صدور بیمه نامه به صورت کاملاً آنلاین
 ● کیفیت و سرعت بالا در پرداخت خسارت

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی WWW.S2I24.IR مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۴ - ۲۱ تماس حاصل فرمایید.

«آگهی مزایده»

شرکت نمایندگان بین المللی استان اصفهان در نظر دارد موارد ذیل را از طریق مزایده عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید:

۱. واگذاری منافع کافی شاپ محل برگزاری نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان
 ۲. واگذاری منافع رستوران محل برگزاری نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان
 ۳. واگذاری منافع پارکینگ محل برگزاری نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان
 ۴. واگذاری منافع حمل و نقل بار محل برگزاری نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان
 ۵. واگذاری منافع حمل و نقل مسافر محل برگزاری نمایشگاه های بین المللی استان اصفهان
- لذا کلیه پیمانکارانی که در این زمینه دارای رزومه فعالیت هستند می توانند جهت دریافت اسناد مزایده از تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۵ لغایت ۱۴۰۰/۱۲/۲۲ به واحد مالی و قراردادهای شرکت واقع در اصفهان، خیابان علامه امینی، روبروی خیابان فردوس مراجعه نمایند.
- آخرین مهلت تحویل پیشنهادات مزایده به واحد حراست مرکزی شرکت: ۱۴۰۰/۱۲/۲۴

شرکت نمایندگان بین المللی استان اصفهان

دعوت به همکاری

تعدادی سرمایه انسانی مسلط به روابط عمومی، بازاریابی و جذب آگهی های تبلیغاتی و مطبوعاتی را برای فعالیت در یک هولدینگ رسانه ای به همکاری دعوت می کنیم.

شرایط عمومی:

- داشتن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ترجیحاً مرتبط
- داشتن حسن رفتار و روابط عمومی مناسب
- داشتن انگیزه و علاقه کافی برای تلاش و فعالیت موثر
- داشتن تجربه، آموزش پذیری و جدیت در اجرای امور محوله

علاقه مندان می توانند رزومه خود را به آدرس موسسه مطبوعاتی سمت pr.smtnews@gmail.com ارسال و سؤالات احتمالی خود را از طریق تلفن ۸۸۱۰۵۳۰۶ پیگیری نمایند.

نقش دولت در سیاست‌های کنترلی نرخ

امیرعباس فیضی
کارشناس اقتصاد

مسئله دخالت دولت‌ها در قیمت‌گذاری همواره مورد بحث کارشناسان و اقتصاددانان بوده و نظر به‌های مختلفی توسط طرفداران اقتصاد بسته و مخالفان دخالت دولت در قیمت‌گذاری (اقتصاد باز) مطرح شده است. به‌طور کلی نقش دولت در اجرای سیاست‌های کنترلی نرخ و رقابت‌پذیری تولیدات داخلی بسیار تعیین‌کننده است. متأسفانه آنچه امروز شاهد هستیم، نتیجه اجرای برخی سیاست‌های منسوخ و محکوم به شکست بوده و در واقع برخی از دست‌اندر کاران نیز خواسته یا ناخواسته در مقابل ایده‌های بدیع و علمی مقاومت نشان می‌دهند.

با نگاهی به برنامه‌های وزیر صنعت، معدن و تجارت درمی‌یابیم اجرای صحیح مسئولیت کاری این‌وزار تخانه، منوط به بازطراحی مقررات و ضوابط مربوط به قیمت‌گذاری دستوری است، به‌طوری که انتخاب راهبرد صحیح قیمت‌گذاری برای رسیدن به اهداف مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان بسیار حائز اهمیت است و در واقع بدون نگاه به قیمت‌گذاری بلندمدت و استراتژیک مزیت رقابتی برای تولیدکنندگان به‌وجود نخواهد آمد و مصرف‌کنندگان محکوم به استفاده از تولیدات با نرخ غیر رقابتی خواهند شد؛ از این رو داشتن درک صحیح از عوامل موثر بر قیمت‌گذاری راهبردی بسیار حیاتی است. امروزه محیط کسب‌وکار به‌شدت تحت تأثیر رقابت بین تولیدکنندگان و از طرفی تغییرات سریع فناوری و تغییر مداوم در رفتار مصرف‌کنندگان و نیازهای مشتریان است و عواملی نظیر تقاضای بی‌ثبات، چرخه عمر اقتصادی کوتاه‌تر، رقابت شدید و تلاش برای رشد باعث حساس‌تر شدن مصرف‌کنندگان و تحت تأثیر قرار گرفتن سوددهی تولیدکنندگان شده است. حال با در نظر گرفتن مولفه‌های فوق، سیاست‌های قیمت‌گذاری کالا و خدمات به‌گونه‌ای است که امکان بهره‌مندی هر دو گروه از کالا و خدماتی که در بستر رقابت تعیین نرخ می‌شوند را از بین برده است. در حقیقت با اجرای روش نامناسب قیمت‌گذاری دولتی هدف بسیاری از تولیدکنندگان که کسب مزیت رقابتی و پیشی گرفتن از رقابت، ناممکن شده است. نبود درک صحیح از مقوله رقابت در سال‌های اخیر و اجرای ضوابط و مقررات در سازمان‌های مسئول بدون در نظر گرفتن ملاحظات اسناد بالادستی از جمله سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و اصل ۴۴ قانون اساسی یکی از مهم‌ترین موانع کسب‌وکار محسوب می‌شود. موضوعی که در این یادداشت به آن می‌پردازیم، بررسی قیمت‌گذاری دستوری و تأثیرات مثبت و منفی آن بر مصرف‌کنندگان و تولید کنندگان است. بدون تردید در سیستم مدیریتی هر کشور، در صورتی که هر بخش طبق روال عادی خود پیش نرود و دچار اشکال شود، دولت با استفاده از جایگاه حکمرانی خود به تصحیح اشکالات پرداخته و آن را بهبود می‌بخشد. درباره قیمت‌گذاری دستوری نیز چنین وضعیتی برقرار است. اگر وضعیت اقتصاد کشور به هر دلیلی دچار مشکل شود یا به‌طور غیرطبیعی به دلایلی نظیر رکود و تورم دچار نقصان شود، اقتصاد دستوری به میان خواهد آمد و فشاری را که به مصرف‌کنندگان وارد می‌شود، مرتفع خواهد ساخت. قیمت‌گذاری دستوری که بخشی از نوع مدیریت «اقتصاد دستوری» است، پس از بررسی فرآیند عرضه و تقاضایی که بر چرخه هر صنعتی استوار است، به فرمولی برای ارائه نرخ می‌رسد که در کشور ما نرخ کالا و خدمات براساس قوانین متعدد توسط سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان به اجرا گذاشته می‌شود. در کشور ما متأسفانه همه کالاها و خدمات با یک فرمول تعیین نرخ می‌شوند و در واقع سازمان مذکور بدون تفکیک انواع بازارها (بازارهای رقابتی و انحصاری) با یک ضابطه، کلیه کالا و خدمات را قیمت‌گذاری کرده و تفاوتی بین کالاهای ضروری و غیر ضروری قائل نیست. در حال حاضر سیستم قیمت‌گذاری دولتی که با روش «مجموع هزینه‌ها» اعمال می‌شود، جایگاهی انتظارات سرمایه‌گذاران حوزه اقتصاد کشور نیست و از طرفی روش قیمت‌گذاری فعلی به‌دلیل نارسایی موجود در آن همواره در تضاد با ایجاد «بهروری» و «کاهش نرخ تمام شده» است که در نهایت تهدیدی برای حقوق مصرف‌کنندگان نیز به‌شمار می‌آید.

قیمت‌گذاری ذاتا براساس مجموع هزینه‌های یک بنگاه اقتصادی صورت می‌گیرد؛ به‌گونه‌ای که تولیدکننده به ازای هر گونه فعالیت در جهت کاهش نرخ تمام شده و بهروری، از سود کمتری نسبت به نرخ تمام شده قبلی بهره‌مند خواهد شد؛ بنابراین طبیعی است در چنین شرایطی تولیدکنندگان به متورم کردن نرخ تمام شده تمایل نشان دهند، به‌طوری که تولیدکنندگان داخلی به‌دلیل کسب سود بیشتر، هیچ گونه فعالیتی در جهت رقابت‌پذیر کردن تولیدات ملی انجام نمی‌دهند، زیرا سود محاسباتی «ضوابط قیمت‌گذاری» سازمان مذکور تابعی از عوامل نرخ تمام‌شده بوده و در این حالت هر گونه اقدام برای کنترل هزینه‌ها منجر به کاهش سود موردنظر بنگاه‌های اقتصادی می‌شود. از دیگر مواردی که جای تامل بسیار دارد این است که معیار پذیرش برخی هزینه‌های نرخ تمام‌شده برای تولیدکنندگان همه گروه‌های کالایی با شناخص واحد و یکسانی از سطح تولید نسبت به ظرفیت اسمی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد، این در حالی است که این موضوع با هیچ منطق علمی سازگار نیست. از دیگر اقداماتی که می‌تواند مسیر راهبرد صحیح قیمت‌گذاری دولتی را هموار کند، تدوین ضوابط مربوط به محافظت و صیانت دولت از نام و نشان تجاری بنگاه‌های اقتصادی است. این موضوع به‌حدی قابل اهمیت است که از آن می‌توان به‌عنوان پایه اصلی جهش تولید نیز نام برد، این در حالی است که متأسفانه به‌دلایل گوناگون در حال حاضر کشور ما فاقد چهارچوب‌های قانونی و مشخصی برای متمایز کردن فعالیت برندها با سایر بنگاه‌های اقتصادی‌ها است و از طرفی رسیدگی به نحوه قیمت‌گذاری و هزینه‌های فعالیت برندها، مبانی قانونی و دستورالعمل‌های مشخصی برای رسیدگی نهادهای نظارتی ندارد؛ بنابراین تدوین مقررات مختص فعالیت برندها می‌تواند موجب ارزش آفرینی مضاعف برای بنگاه‌های داری نام و نشان تجاری شده و در نهایت علاوه بر جهش کیفی تولید در افزایش تولید ناخالص داخلی نیز اثرگذار باشد.

خبر

editor@smtnews.ir

اجرای گشت‌های مشترک نظارت بر باز ار

اقتصادی قانتب، سپاه محمد رسول الله(ص)، قرارگاه ثارالله و بسیج اصناف تشکیل شود و بازرسی‌ها طبق زمان بندی مشخص به طور مستمر و هدفمند از جایگاه‌های نگهداری و توزیع کالاها انجام گیرد. این مقام قضایی تأکید کرد نمایندگان معرفی شده از سوی سازمان‌ها باید کاملاً آموزش دیده و مسلط به قوانین و مقررات باشند. به گفته دادستان تهران بازرسی از فروشگاه‌های زنجیره ای، اصناف خرد، انبارهای عمومی، گمرکات، مراکز تولید و نظارت بر فرآیند درج نرخ بر روی کالا از مهم‌ترین اهداف بازدید می‌باشند. وی تصریح کرد: تیم‌های بازرسی موظف شده‌اند در صورت مواجهه با کالای احتکار شده، دپو شده، قاچاق و یا عرضه خارج از شبکه حداکثر ظرف ۴۸ ساعت نسبت به آن تعیین تکلیف و نتیجه را به دادستانی منعکس کنند.

موردی ابلاغ شده به سازمان‌های مرتبط به صورت مستمر انجام می‌شود. وی افزود: با عنایت به ایام پایانی سال و در پیش بودن ماه مبارک رمضان، این بازرسی‌ها در تهران آغاز شده و اجرای آن در روزهای آینده در نواحی ۳۲ گانه داسرای تهران و در همه مناطق پایتخت و شهرستان‌های استان تهران آغاز شد. به گزارش ایسنا به نقل از روابط عمومی داسرای عمومی و انقلاب تهران، دادستان تهران با اعلام این خبر گفت: این طرح در راستای دستور ریاست محترم قوه قضائیه و نتیجه جلسات هم اندیشی دادستانی با سازمان‌های مرتبط در دستور کار قرار گرفته و هدف از اجرای آن ساماندهی کامل، جامع و پایدار توزیع کالاها و مبارزه مستمر و تمام عیار با هر گونه تخلف و جرم در این حوزه می‌باشد و طبق برنامه‌های فصلی و

آمار کرونا ما را گول زند

آرامش قبل از توفان فروردین

آمارهای روزانه وزارت بهداشت، از وضعیت بیماری کرونا در کشور، نشان می‌دهد به آرامی در حال گذر از موج ششم هستیم، اما باید مراقب آرامش قبل از توفان بود. وقتی به آمارهای روزانه کرونا نگاه می‌کنیم، احساس خوبی پیدا می‌کنیم از اینکه موارد ابتلا، بستری و مرگ و میر بیماران کرونایی روند نزولی پیدا کرده است. اما، نکته‌ای که نباید بی‌اعتنا از کنار آن عبور کرد، آرامش قبل از توفان است. به گزارش مهر، علیرضا زالی فرمانده ستاد مقابله با کرونا در کلانشهر تهران، با بیان اینکه از هفته اول اسفند فرایند نزولی بیماری کرونا آغاز شده است، گفت: تهران بزرگ‌ترین میدا سفرهای نوروزی است و احتمالاً در ایام نوروز با کاهش جمعیت استان و بار مراکز درمانی و بهداشتی مواجه می‌شویم، اما در هفته‌های سوم و چهارم فروردین که مسافران نوروزی از سفر باز می‌گردند، ممکن است شرایط متفاوتی را تجربه کنیم. وی با ابراز امیدواری نسبت به کاهش مشکلات و چالش‌های ناشی از کرونا در سال آینده، افزود: از این رو آمادگی کامل در ایام نوروز و هفته‌های بعد از تعطیلات بسیار ضروری و مستلزم اجرای پکیج‌ها و برنامه‌های مدیریتی برای مقابله با بیماری است.

در همین حال، پیام طبرسی عضو کمیته علمی کشوری کووید ۱۹، با عنوان این مطلب که نسبت به دو هفته پیش آمار کرونا کاهش یافته و امیدواریم این روند ادامه داشته باشد و شرایط به نقشه قبلی برگردد، گفت: واکسیناسیونی

که انجام شد، موجب گردیده کرونا فروکش کند و این شرایط موهون واکسیناسیون است. وی یادآور شد: کسانی که واکسن نزنند و یا اینکه کرونا نگرفتند و بیماری پیش زمینه‌ای دارند باید حتماً دقت کنند. امسال برای عید محدودیتی نیست اما کماکان باید مراقب به افرادی باشیم که بیماری پیش زمینه‌ای دارند. عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تصریح کرد: در این دو سال که از پاندمی کرونا می‌گذرد در یافتیم که افراد بیشتری درگیر شدند و بعد از واکسیناسیون شدت بیماری کمتر شد و اگر همین روند ادامه یابد کووید ۱۹ بیماری خواهد شد که با ما هست اما مشکلات کم‌تر می‌شود. وی افزود: واکسن یک نفع فردی دارد و کسی که واکسینه شده کرونا بگیرد بیماری را شدید نمی‌گیرد و نمی‌مرد مگر اینکه در گروه خاصی باشد. همچنین واکسن یک نفع جمعی دارد و وقتی افراد واکسن می‌زنند کرونا هم بگیرند کمتر به دیگران منتقل می‌کنند.

حالا دو سال است که سفرهای نوروزی به دلیل کرونا، با محدودیت‌هایی انجام شده است و برخی از هموطنان نیز حاضر نشده‌اند در دو سال گذشته به مسافرت بروند. اما، با توجه به برنامه واکسیناسیون کشوری و اینکه خیلی‌ها، ۲ دوز واکسن تزریق کرده‌اند و البته چند میلیون نفری هم ۳ دوز واکسن زده‌اند، اشتیاقی برای رفتن به مسافرت در نوروز ۱۴۰۱، شدت گرفته است. لذا، کادر درمان این نگرانی

افزایش نظارت بر جاده‌ها با ۲۰۰۰ دوربین جدید

در شرایطی که وزیر راه و شهرسازی از نصب دوربین در همه جاده‌های کشور تا پایان سال آینده برای نظارت بیشتر خبر داد، به نظر می‌رسد مرکز مدیریت راه‌های کشور برنامه‌ای برای نصب ۲۰۰۰ دستگاه دوربین ثبت تخلفات در جاده‌های کشور دارد. به گزارش ایسنا، رستم قاسمی در حاشیه همایش سراسری پلیس راهور با حضور در جمع خبرنگاران درباره ایمنی جاده‌ها و رفع نقاط حادثه خیز گفت: ۴۵۰ نقطه حادثه خیز زمینی را در کشور برطرف کردیم و دوربین‌ها را نیز برای افزایش نظارت و برخورد با تخلفات داریم که این دوربین‌ها در بخش‌های مختلفی از جاده‌ها فعال اند و ما در صدد هستیم تا پایان سال بعد تمام جاده‌های کشور به دوربین مجهز شوند. بر اساس بررسی‌های خبرنگار ایسنا و اطلاعات به‌دست آمده از مرکز مدیریت راه‌های کشور حدود ۱۹۰۰ دوربین ثبت تخلفات و کنترل سرعت در محورهای مواصلاتی نصب شده که تقریباً ۹۰ درصد محورهای شریانی را پوشش می‌دهد. حدود ۸۰ هزار کیلومتر راه اصلی (شامل

بزرگراه، آزادراه و) در کشور داریم از این میزان حدود ۳۵ هزار است کیلومتر راه شریانی داریم که در این محورها حدود ۱۹۰۰ دستگاه دوربین ثبت تخلفات و کنترل سرعت نصب شده و نزدیک به ۹۰ درصد این راه‌ها از نظر تجهیزات نظارت تصویری پوشش داده شده است. بر اساس تعاریف موجود، محورهای شریانی باید حداقل یکی از شاخص‌های اصلی شامل تردد بیش از هزار تردد سواری در ساعات اوج، اتصال مراکز استان‌ها و قرار گرفتن در زمره راه‌های ترانزیتی را داشته باشد. همچنین طبق قانون تجهیز دوربین در محورهای شریانی بر اساس این تعریف در اولویت قرار دارد. بنابراین مرکز مدیریت راه‌های کشور برنامه نصب ۲۰۰۰ دوربین ثبت تخلفات و کنترل سرعت در محورهای شریانی و حتی برخی محورهای غیرشریانی اما پرت تردد را در دستور کار خود قرار داده است و باید دید که در سال آینده بودجه و اعتبارات مورد نیاز برای اجرای این برنامه مهم در اختیار وزارت راه و شهرسازی و مرکز مدیریت راه‌های کشور قرار خواهد گرفت.

درآمد مالیاتی یک میلیارد تومانی از خانه‌های خالی

واحد خود را در این سامانه ثبت نکرده، به سامانه املاک و اسکان مراجعه و اقدام کند. رحیمی ادامه داد: ما این اطلاعات را به وزارت راه و شهرسازی ارائه می‌دهیم تا بررسی کنند؛ در حال حاضر تبادل اطلاعات به صورت آنلاین است اما به زودی سامانه‌های ما به تبادل آنلاین اطلاعات تغییر خواهد کرد. همچنین اگر وزارت راه و شهرسازی سامانه را ویرایش و اطلاعات را اصلاح کند و به سازمان امور مالیاتی اعلام کند خانه مذکور خالی است، این سازمان مالیات تعیین شده برای مودیان را از سامانه حذف خواهد کرد؛ این یک فرآیند مستمر خواهد بود. مدیر کل دفتر فرآیندهای سازمان امور مالیاتی تصریح کرد: شناسایی خانه‌های خالی مربوط به وزارت راه و شهرسازی و تکلیف آنهاست. سازمان امور مالیاتی تخصص و تکلیفی در این خصوص ندارد و ما نمی‌توانیم به آنها اعلام کنیم که عدم پذیرش مودیان را قبول کنند یا خیر. وی گفت: تاکنون ۴۹ هزار نفر عدم پذیرش مالیات تعیین شده برای خانه‌های خالی را ثبت کرده‌اند. ما این اطلاعات را به وزارت راه و شهرسازی داده‌ایم و قرار است ظرف دو هفته آینده اطلاعات راستی‌آزمایی شده را به ما بازگردانند. رحیمی تأکید کرد: تاکنون حدود هزار نفر مالیات بر خانه‌های خالی را واریز کردند و برخی نیز آن را پذیرفتند اما هنوز واریزی نداشتند. به گفته این مقام مسئول در سازمان امور مالیاتی رقم پیش‌بینی شده برای درآمدهای مالیاتی از محل خانه‌های خالی در قانون بودجه امسال دو هزار میلیارد تومان است اما تاکنون یک میلیارد تومان به عنوان این پایه مالیاتی واریز شده است. همچنین ۷۶ میلیارد تومان نیز مالیات خانه‌های خالی اشخاص حقوقی شناسایی شده است.

ویژه تر از خبر

استقلال و پرسپولیس چقدر خواهان داشتند؟

سومین روز از پذیرهنویسی دو شرکت استقلال و پرسپولیس گذشت و آمار مشارکت در این پذیرهنویسی همچنان کمتر از سطح انتظارات است. به گزارش ایسنا، پذیرهنویسی تعداد یک میلیارد و ۲۳۶ میلیون و ۹۹ هزار و ۶۵۶ سهم از سهام جدید شرکت فرهنگی ورزشی استقلال ایران (سهامی عام) در نماد معاملاتی (استقلال۱) و تعداد یک میلیارد و ۳۴ میلیون و ۸۴۰ هزار و ۵۶۷ سهم از سهام جدید شرکت فرهنگی ورزشی پرسپولیس (سهامی عام) در نماد معاملاتی (پرسپولیس) ناشی از سلب حق تقدم به روش ثبت سفارش در تابلو تارنجی بازار پایه فرابورس ایران، از ۱۵ اسفندماه آغاز شد. بر این اساس پذیرهنویسی سهام جدید ناشی از سلب حق تقدم در افزایش سرمایه شرکت‌های فرهنگی ورزشی استقلال ایران (سهامی عام) و فرهنگی ورزشی پرسپولیس (سهامی عام) به ترتیب در قیمت‌های ۲۹۱۰ ریال و ۳۳۸۷ ریال انجام می‌شود. حداقل سهام قابل خریداری توسط کدهای معاملاتی حقیقی و حقوقی یک سهم و حداکثر سهام قابل خریداری توسط هر شخص حقیقی و حقوقی در نماد معاملاتی (استقلال ۱) تعداد ۱۰۳۰ سهم و در نماد معاملاتی (پرسپولیس ۱) تعداد ۸۸۵ سهم در نظر گرفته شده و دوره سفارش‌گیری از ساعت ۳۰:۰۹ لغایت ۳۰:۱۱ است. بر این اساس در روز نخست، میثم فدایی واحد، مدیرعامل فرابورس ایران در خصوص وضعیت نخستین روز پذیرهنویسی سهام سرخابی‌ها گفت: در مورد باشگاه استقلال ۱۶۷ میلیون و ۴۰۳ هزار و ۹۰۳ سهم، توسط ۱۷۹ هزار و ۱۸۵ نفر و در مورد باشگاه پرسپولیس ۱۶۲ میلیون و ۲۲۹ هزار و ۱۳۶ سهم توسط ۲۰۱ هزار و ۲۵۴ هزار نفر خریداری شد.

اما از آن روز به بعد میزان مشارکت اعلام نشد و فقط آمار تجمیعی سهام خریداری شده توسط ناظر بازار اعلام می‌شود. بر اساس این آمار حجم تقاضای خرید در نماد معاملاتی (استقلال۱) ۲۲۶ میلیون و ۲۱۳ هزار و ۳۷۱ سهم و در نماد معاملاتی (پرسپولیس۱) ۲۱۹ میلیون و ۳۴ هزار و ۱۶۵ سهم بوده است.

هرچند میزان مشارکت در این پذیرهنویسی کمتر از حد انتظار بوده است اما با توجه به اینکه ۳۰ روز کاری برای پذیرهنویسی زمان وجود دارد که ۲۶ روز آن باقی مانده و هنوز برای پیش‌بینی میزان مشارکت زود است. البته هر زمان پذیرهنویسی تکمیل شود فرآیند آن متوقف خواهد شد.

عکس: تسنیم

مشهد در آستانه نوروز

نگاهی به مشکلات بازار خودرو

محمدجواد شریفی
کارشناس حوزه خودرو

براساس اصول و استانداردهای جهانی، خودرو کالایی مصرفی محسوب می‌شوددر حالی که این موضوع در کشور ما به‌دلایل ذیل متفاوت است. نحوه سیاست‌گذاری دولت و نقش خودروسازان در تولیدو نحوه عرضه خودرو و تقاضای مصرف‌کنندگان عامل موثری در نقش خودرو به‌عنوان کالای مصرفی داره؛با توجه به تحریم‌های ظالمانه و کاهش شدیدمنابع ارزی و شرایط اقتصادی و تورمی سرمایه‌داران خرد به‌منظور جلوگیری از دست رفتن ارزش پول خود، راغب هستند سرمایه‌های خود را به کالا تبدیل کنند که یکی از این نوع کالا که حالت سرمایه‌ای به خود گرفته، خودرو است تا ضمن مصرف کالای یادشده ارزش پول خودرا نیز حفظ کنند.این حالت اغلب در اقتصادهای ناسالم و بیمار رخ می‌دهد. صاحب‌نظران این حوزه معتقدند خودرو در حال حاضر در ایران به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل شده‌و این موضوع نشان می‌دهد نقدینگی در حال حرکت به سمت این بازار است. این بدان دلیل است که اختلاف قیمت بین بازار و کارخانه نیز در بالاترین میزان خود قرار گرفته؛ بنابراین خودروسازان با توقف تحویل فوری سعی می‌کنند این اختلاف را به گونه‌ای مدیریت کنند. در ذیل عوامل موثر در این باره مطرح می‌شود:

عرضه و تقاضا

خودروسازان اما با اشاره به افزایش شدیدقیمت مواد اولیه عنوان می‌کنند بدون رشد قیمت‌ها عملا شرکت‌های تولید کننده ورشکست خواهند شد؛ بنابراین دولت تحت فشار زیادی برای افزایش قیمت‌ها قرار دارد. به عقیده آنها دولت باید ارز دولتی در اختیار آنها قرار دهد تا بتوانند قطعات موردنیاز را با قیمت‌های مناسب وارد و به این ترتیب بازار را کنترل کنند.

محدودیت واردات و کمبود خودرو

باکیفیت

توقف واردات خودرو در تیر سال ۹۷ و وضع تعرفه سنگین بر واردات خودروها باعث تشنج در بازار خودرو و موجب افزایش شدیدقیمت خودروهای وارداتی به‌ویژه خودروهای با حجم موتور بالای ۲۵۰۰ سی‌سی که واردات آنها ممنوع بود، شد. راه‌حل منطقی این موضوع، مدیریت واردات خودرو و جلوگیری از تاثیرگذاری آن بر بازار داخلی است. وقتی در جامعه اغلب کالاها و خدمات با قیمتی گران و کیفیت ناقص یا پایین عرضه می‌شود، نمی‌توان انتظار داشت خودرو از این فرهنگ و رویه نامطلوب پیروی نکند. در این آشفته‌بازار مقوله‌ای به‌نام کیفیت و حقوق مصرف‌کننده فراموش خواهد شد.

تاثیر تحریم و تورم مزمن

همزمان با اعمال تحریم‌های شدید امریکا و خروج از برجام، خودروسازی ایران نیز مشمول تحریم‌ها شد و کاهش شدید قطعات و مواد اولیه و همچنین افزایش نرخ ارز موجب شد علاوه‌بر کاهش تولیدو عرضه تقاضای شدید در زمینه خودرو به وجود آید و شائبه احتکار خودروسازان نیز مطرح باشد. در این شرایط اقتصادی و تورمی، سرمایه‌داران خرد به‌منظور حفظ ارزش پول خود به‌دنبال خرید خودرو و تبدیل به یک کالای سرمایه‌ای بوده به‌طوری که در یک مدت زمان بسیار کوتاه، حدود ۶ میلیون تقاضایری خریدخودرو در سالانه خرید خودروسازان به ثبت می‌رسد؛ بنابراین هجوم برای پیش خرید خودرو با نگهداشت خودرو به‌عنوان حفظ ارزش سرمایه بوده و امر بازار را مشتتن کرده است.

عدم ثبات قیمت خودرو

کاهش میزان عرضه مشخه خودرو رابطه مستقیم با افزایش قیمت دارد و طبق نمودار عرضه و تقاضادر علم اقتصاد این مسئله اجتناب‌ناپذیر است. وزارت صنعت، معدن و تجارت با تشکیل کمیته قیمت‌گذاری به‌منظور حل این مشکل چاره‌اندیشی کرده اما تاثیر قابل توجهی در ثبات قیمت نداشته و قیمت‌گذاری دستوری در شرایط کنونی راه‌حل مناسبی نیست. این در شرایطی است که کارشناسان مشکل فعلی بازار را هجوم نقدینگی می‌دانند و معتقدند این مسئله می‌تواند هزینه‌های زیادی را به جامعه تحمیل کند و عدم رونق و جذابیت بازار سرمایه باعث هجوم نقدینگی به سمت بازارهای دیگر شده؛ زیرا قیمت به‌دلایل سفته‌بازی و اثر نقدینگی افزایش می‌یابد و این افزایش بی‌معنی است، این موضوع باعث‌شده نقدینگی در کشور از بازارهای گوناگون به سمت بازار خودرو سرازیر شود. در مقاطعی در کشور، خودرو از یک کالای مصرفی به یک کالای سرمایه‌ای تبدیل می‌شود که عرضه کم و تقاضا زیاد باشد. با توجه به اینکه مقداری از هزینه تولید خودرو ارزی و مقداری از آن ریالی است و هر دو در سال جاری با افزایش قابل توجهی مواجه شده و در حال حاضر، قطعه‌سازان در کشور با مشکلات زیادی روبه‌رو هستند و این موضوع خود بر کاهش تولید و عرضه در بازار خودرو تاثیر گذار بوده است، در مقطع کنونی، توان نگاه‌های تولید خودرو مثل گذشته نیست از دیگر سو، تقاضای موجود در بازار به علت اینکه خودرو برای برخی از اقشار مردم تبدیل به کالای سرمایه‌ای شده افزایش پیدا کرده که تمام این موارد بر افزایش قیمت خودرو تاثیر گذار است.

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدآ فردیدی

وقتی که از قبل فنر ارز را فشرده کرده باشیم، حذف ارز ترجیحی هم تاثیر واقعی خود را نخواهد گذاشت. اما به طور خلاصه حذف ارز ترجیحی امر نامبارکی نیست که باعث افزایش قیمت شود و خودش می‌تواند در جای خود به پایین آمدن قیمت‌ها کمک کند

اختلاف حذف ارز ترجیهی

وام‌های مستقیم بانک‌های توسعه‌ای، از ضرورت‌های یکسان‌سازی موفقیت‌آمیز نرخ ارز است. با این حال کارشناسان دیگر بر این باور هستند که بهانه دولت برای از بین بردن رانت به واسطه حذف ارز ترجیحی صرفا پاک کردن صورت مسئله است و به این ترتیب قدرت خرید مردم با سرعت بیشتری به سقوط خود ادامه می‌دهد.

ریسک همراه باشد. اما شرایط اقتصادی کشور سبب‌شده تولیدکنندگان فراری از سرمایه‌گذاری مجدد بوده و رغبتی به توسعه واحد صنعتی خود نداشته باشند. از دیگر سو؛ برخی از کارشناسان معتقدند آزادسازی منابع ارزی کشور در دوره پساتحریم، استقرار روابط کارگزاری و بانکی بین‌المللی، متنوع‌سازی منابع ارزی، صادرات‌محوری، امکان دریافت اعتبارات کوتاه‌مدت، میان‌مدت، بلندمدت و

تولیدکنندگان درباره نرخ ارز نگاه‌های متفاوتی دارند و معتقدند نرخ ارز یک قطعه از پازلی بزرگ بوده و تنها با جابه‌جایی این قطعه تمام مسائل و مشکلات صنعت و تولید حل نمی‌شود و برای هموارسازی مسیر تولید باید تمام زمینه‌های رانت‌ساز حذف شوند. صنعتگر خواهان آرامش در بازار است که بتواند برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت داشته و سرمایه‌گذاری او برای توسعه با حداقل

بازی پولی به نفع صنعت نیست

نادر فرخ از فعالان صنعت درباره نرخ انواع ارز و تاثیر آن بر تولید به **صنعت** گفت: بحث یکسان‌سازی نرخ ارز یک روی سسکه است و در کاهش برخی رانت‌های موجود و شفاف‌سازی عملکردها تاثیر دارد. وی افزود: اما مسئله اصلی که در این‌حوزه وجود دارد و مربوط به چند سال اخیر هم نیست، علاوه‌بر یکسان‌سازی نرخ ارز، مسائل اقتصادی است که نادیده گرفته می‌شود. به‌عنوان مثال، اینکه نمی‌توانیم ارزش‌افزوده کافی در کشور ایجاد کنیم یا نامناسب بودن نرخ تورم و... دست‌به‌دست هم داده تا نرخ ارز در هر نقطه‌ای یکسان‌سازی شود، سال آینده در همان نقطه قرار نداشته باشد. او ادامه داد: مشکل اصلی ریشه در اقتصاد تورم‌زا ما دارد که منجر به رکود شده است. وی گفت: در این چالش‌ها یک قطعه از پازل یکسان‌سازی نرخ ارز است اما اگر سایر قطعات این پازل درست نشود، مشکلات حل نشده بلکه تشدید هم می‌شود. این فعال صنعت یادآور شد: بارها در دولت‌های گوناگون عنوان‌شده که نرخ ارز ثابت و یکسان شود و حرکت‌هایی به انجام شد اما در هیچ کدام نتیجه موردانتظار به‌دست نیامد. فرخ تاکید کرد: از این‌رو پیش از اینکه دولت به سراغ یکسان‌سازی نرخ ارز برود، نخست باید واقعیت‌های موجود کشور را ریشه‌یابی و عارضه‌یابی و بررسی کند دلیل نرسیدن به اهداف تعیین‌شده در این حوزه در دولت‌های قبل چه بوده است. این صنعتگر اظهار کرد: اگر این بخش حل‌وفصل و برای آنها راهکار ارائه نشوند هر اقدامی انجام شود دوباره چند سال بعد همین پرسش‌ها و پاسخ‌ها تکرار خواهد شد.

ضرورت خلق ارزش‌افزوده ملی

فرخ با بیان اینکه پیش از صحبت از تک‌نرخ‌ی کردن ارز که تاثیر مستقیم در تولید و نرخ تمام‌شده محصولات صنعتی می‌گذارد باید ساختار اقتصادی کشور اصلاح شود، گفت: نخستین مسئله این است که چرا مدیران اقتصاد قادر به کنترل تورم در کشور نیستند؟ چرا نمی‌توانیم ارزش‌افزوده ملی درست خلق کنیم که پول ملی به اعتبار آن ارزش، دارای اعتبار شود؟ در این راستا، تولید می‌تواند کمک کرده و ارزش‌افزوده خلق کند اما تولید و صادرات واقعی. این فعال صنعت خودرو در ادامه سخنان خود گفت: ارزش پول، دستوری به‌دست نمی‌آید و نمی‌توان اصرار داشت روی عدد موردنظر ما باقی بماند. در واقع کالا باید ارزشمندی خود را اثبات کند.

بساط یک بام و دو هوای نرخ ارز جمع می‌شود؟

بازی با نرخ ارز بلای جان صنعت

ارز، خودرو، مسکن، تورم و معیشت کلماتی است که هر روز از رسانه‌های گوناگون خبرهایی درباره آنها شنیده می‌شود. بازار و نرخ هر یک از این مسائل، در دیگری تاثیر گذاشته و ناپسمانی یکی اختلال دیگری را رقم می‌زند. مدیریت و کنترل بازار ارز در دولت‌ها و با روش‌های گوناگون آزمون‌وخطا شد اما همچنان ارز یکی از پرچالش‌ترین بازارهای کشور به‌شمار می‌رود. در دولت تدبیر و امید هنگامی که سخن از ارز تک‌نرخ‌ی شد، بدون محاسبه اقتصادی عدد ۴۲۰۰ را تعیین کردند اما در نهایت در کنار ارز ۴۲۰۰، ارز نیمایی، ارز سنایی و ارز آزاد هم متولد شد. به‌گفته کارشناسان تولید، این نوسان قیمتی، برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت را هم با چالش روبه‌رو کرده چه برسد که صنعتگری بخواهد برنامه‌ریزی بلندمدت داشته باشد. دولت سیزدهم هم به‌تبع همتایان گذشته خود به‌دنبال مدیریت و کنترل بر بازار ارز است. عنوان می‌شود برای از بین بردن رانت باید ارز تک‌نرخ‌ی شود اما آیا این مهم در شرایط اقتصادی که کشور در آن به‌سر می‌برد، شدنی است؟ از سوی دیگر با حذف ارز ترجیحی در بودجه ۱۴۰۱ بسیاری بر تعیین تکلیف سایر ارزها مانند ارز آزاد و نیمایی و سنا تاکید دارند.

تغییر با نگاه به گذشته

این قطعه‌ساز با بیان اینکه ارز یک کالای بین‌المللی است که در حال مبادله است، تصریح کرد: نرخ این پول در تمام بخش‌های صنعتی و تولیدی تاثیر دارد و از نرخ حدود ۱۰۰ تومان تا ۳۰ هزار تومان تجربه شده است. فرخ خاطرنشان کرد: نرخ مواد اولیه تولید داخل با قیمت‌های جهانی است. اگر قرار باشد مواد اولیه، خیلی ارزان در داخل توزیع شود به‌راحتی قاچاق معکوس رخ داده و از ایران به کشورهای همسایه قاچاق می‌شود. او گفت: هر محصولی که قرار باشد نرخ آن به شکل مصنوعی پایین نگه داشته شود، پدیده قاچاق را به‌دنبال خواهد داشت. هنگامی که نرخ مواد اولیه تابع نرخ‌های جهانی باشد در نتیجه هر قیمتی که برای ارز تعیین شود روی تولید و نرخ تمام‌شده آن هم در محصولات موردنیاز وارداتی و هم مواد اولیه تولید تاثیر دارد. اما باز هم تاکید می‌شود تک‌نرخ‌ی کردن آن یا تعیین ارزهای گوناگون، بدون درنظر گرفتن سایر شاخص‌های اقتصادی آب در هاوان کوبیدن است؛ بنابراین تک‌نرخ‌ی کردن ارز یا در مقابل اختصاص ارزهای مختلف به بخش‌های گوناگون بدون در نظر گرفتن وضعیت اقتصادی و مشکلات گذشته، نتیجه‌بخش نخواهد بود. فرخ تاکید کرد: نرخ ارز یک تعیین‌کننده یک پازل بزرگ در اقتصاد و صنعت است. به نظر می‌رسد بسیاری از قطعات این پازل در جای خود قرار ندارند؛ بنابراین چرخاندن یک قطعه به‌نام ارز در جاهای گوناگون، نمی‌تواند ما را به‌اهداف موردنظر در اقتصاد و صنعت رهنمون کند. این قطعه‌ساز عنوان کرد: مسئله ارز، موضوع واحد دولت‌های قبل بوده و پیش از هر تصمیمی آیا اقتصاددان‌های دولت جدید جست‌وجو می‌کنند چرا یک مسئله در طول این سال‌ها با تمام روش‌هایی که برای حل آن به‌کار گرفته شده، هنوز یکی از معضلات اقتصادی کشور است؟ بنابراین با انداختن مشکل به گردن دولت قبل راه به جایی نمی‌بریم باید به‌اصطلاح رو راست با مسئله برخورد کنیم.

فرخ در پایان گفت: باید واقع‌بینانه عمل کنیم، اصلاح هر بخش چه با ارز تک‌نرخ‌ی و چه چندنرخ‌ی، به‌طور قطع تولید را بارورتر خواهد کرد؛ مسئله اصلی ریشه‌یابی علت اصلی حل نشدن این معضل (نوسان بازار ارز) در طول این سال‌هاست.

مقصد، دستیابی به نظام ارزی تک نرخی است

همانطور که تومان تضعیف می‌شود قیمت دلار هم برابری

خود را در برابر تومان افزایش دهد که تعادل در بازار حفظ شود. در غیر این صورت واردات مقرون به صرفه شده و صادرات و تولید ضربه خواهد خورد. این کارشناس اقتصاد برای موفقیت در این طرح گفت: گام نخست این است که قیمت‌ها واحد و واقعی شوند. قیمت در اقتصاد به معنای علامت و نشانگر است. اگر این نشانگر را در اقتصاد واقعی نکنیم و رانتی بماند اقتصاد ما به سامان نخواهد رسید.

تاثیر بر نرخ ارز

وی با اشاره به اینکه حذف ارز ترجیحی باعث پایین آمدن نرخ ارز خواهد شد، گفت: فرض کنید کسی یک سبد به شما می‌دهد که در آن ۱۰ پرقال وجود دارد و به شما می‌گوید هر کدام از پرتقال‌ها را به قیمت ۱۰ هزار تومان بفروشید و در نهایت ۱۰۰ هزار تومان به او بازگردانید. اما اگر که شما نمی‌ی از پرتقال‌ها را به دوستان خود به قیمت ۵ هزار تومان بفروشید، برای بازگردان ۱۰۰ هزار تومان مجبور می‌شوید پرتقال‌های باقی مانده را ۱۵ هزار تومان بفروشید. زمانی که ارز ترجیحی به یک عده و یا هر پنهانی داده می‌شود قیمت ارز آزاد به اجبار بالاتر فروخته می‌شود تا آن کسری را جبران کند. اگر ارزهای رانتی حذف شوند و

قیمت ارز واحد باشد می‌تواند تاثیرات مثبتی داشته باشد. البته این نباید باعث شود که فنر ارز را فشرده کنیم، کمالین که الان هم فنر ارز دارد فشرده می‌شود.

فنر ارز را فشاریم

وی افزود: وقتی که از قبل فنر ارز را فشرده کرده باشیم، حذف ارز ترجیحی هم تاثیر واقعی خود را نخواهد گذاشت. اما به طور خلاصه حذف ارز ترجیحی امر نامبارکی نیست که باعث افزایش قیمت شود و خودش می‌تواند در جای خود به پایین آمدن قیمت‌ها کمک کند. سسمعی گفت: دولت در سه حوزه درمان، آموزش و پرورش و امنیت و قضاوت هر سوپسیدی که بدهد امر مبارکی محسوب می‌شود. اما در مورد امور دیگر باید اجازه داده شود قیمت‌ها واقعی شود. مجلس دولت را موظف کرده در صورت حذف ارز ترجیحی برای جبران زیان رفاه مصرف‌کننده اقدام به ارائه کالابریگ الکترونیکی کند. اگر این کالابریگ برای خوراکی‌ها و غیره باشد می‌تواند تا اندازه‌ای به مردم کمک کند. این کارشناس اقتصاد با تاکید بر نقش جبرانی کالا برگ در افزایش قیمت تمام شده کالا گفت: واگر قرار بر اعمال سیاست جایگزین است بهتر است این روش اتفاق بیفتد. اما باز هم به نظرم باید اجازه داد قیمت این

دست کالاها واقعی شود اما در

حوزه‌های درمان، آموزش و پرورش و تامین امنیت باید

همچنان برنامه‌های حمایتی دولت ادامه داشته باشند و این

طبق قانون وظیفه دولت‌هاست.

سخن پایانی

بنابر این گزارش، با وجود اینکه برخی صنعتگران معتقد به ارز تک‌نرخ‌ی و کاهش رانت در حوزه تولید هستند، بعضی تاکید دارند که مسئله اصلی در حوزه تولید و نرخ ارز، تک‌نرخ‌ی یا چندنرخ‌ی بودن آن نیست، زیرا این موضوع در هر دولتی مطرح شده در نهایت نتیجه واحدی که کمک‌کننده به تولید باشد را شاهد نبوده‌ایم؛ بنابراین تصمیم‌گیران و اقتصاددانان بدنه دولت باید پیش از هر تصمیمی نخست ریشه‌یابی کنند که چرا دولت‌های قبل در این زمینه موفق نبوده‌اند. اگر این مسئله در کنار مسائل دیگر پیگیری و حل‌وفصل شود، در نهایت منجر به رشد تولید و رونق سرمایه‌گذاری برای توسعه صنعت می‌شود.

نرخ‌های متفاوت ارز رانت ایجاد می‌کند

بانک کارمزد دریافت می‌کرد. در این دوره، شاهد رشد اقتصادی در کشور بودیم. پس نخست باید مشکلات ریشه‌یابی شود. جوانروح افزود: در همین دوره بود که تعداد قطعه‌سازی رشد کرد و آمار قطعه‌سازان از ۳۰۰ به ۱۰۰۰ قطعه‌ساز رسید. چرا این‌گونه شد، چون صنعتگر اطمینان پیدا کرد که می‌تواند سرمایه‌گذاری کند. اما آیا امروز هم همین‌گونه است؟ من قطعه‌ساز که سال‌ها قبل سرمایه‌گذاری کرده‌ام، امروز جرأت افزایش سرمایه ندارم، چون آینده نامعلوم است. این نوسانات نرخ ارز، تورم و... صنعتگر را بی‌اعتماد کرده است.

ارز چند نرخی تورم زاست

این فعال صنعت گفت: در ۲، ۳ سال اخیر که بخشی از کارخانجات صنعتی از جمله قطعه‌سازان تعطیل شدند به‌دلیل همین بازی با نرخ پول بوده است. او ادامه داد: از سوی دیگر، تولید می‌کنیم که ارزش‌افزوده ایجاد کنیم در حالی که این ارزش‌افزوده با کاهش ارزش پول از بین می‌رود. علت اینکه رشد منفی داریم به این موضوع برمی‌گردد که ارزش‌افزوده ایجادشده در هر بخش، چه صنعتی و چه غیرصنعتی با کاهش ارزش پول از بین رفته است. جوانروح با بیان اینکه نیاز است انقلاب اقتصادی در کشور رخ دهد در پایان گفت: در کلان موضوع مخالف حذف ارز دولتی هشتم زیرا قیمت واقعی ارز همان ۴۲۰۰ تومان است و نرخ بازار ، قیمت کاذب است بنابراین ضرورت دارد نقطه‌های فسادآور و رانت‌زا شناسایی و از بین برود تا بتوان تصمیم‌گیری درست در مقابل بازار ارز داشته باشیم.

تفاوت نرخ ارز از ترجیحی تا آزاد، فسادآور است و این فاصله قیمتی ایجاد رانت می‌کند

ضرورت افزایش ارزش ریال

محمدرضا سبز علیپور
رئیس مرکز تجارت جهانی ایرانی

دلار مهم‌ترین ارزی است که نظام پولی و مالی بین‌المللی پایه‌های خود را بر آن استوار کرده است. بعد از دلار امریکا معتبرترین ارزی که در روابط اقتصادی بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد یورو است. با وجود اینکه ایالات متحده تنها حدود ۲۰ درصد از تولید ناخالص جهان را به خود اختصاص داده، اما از دلار امریکا به عنوان ارز مرجع در اوراق قرضه بین‌المللی، پرداخت‌های سوئیفت، صورت‌حساب‌های تجاری، ذخایر رسمی ارز بانک‌های مرکزی و تقریباً ۹۰ درصد از معاملات ارزی استفاده می‌شود. این آمار حکایت از تداوم امپراتوری دلار بر اقتصاد جهان را دارد و بسا این همه برخی از کشورهای جهان از جمله ایران سال‌هاست با هدف شکست امپراتوری دلار برنامه‌ریزی می‌کنند. کارشناسان معتقدند پایین بودن ارزش ریال تصور استفاده از آن در معاملات جهانی را بسیار بعید می‌کند، اما حتی چین به عنوان یکی از اقتصادهای بزرگ جهان هم تا امروز نتوانسته پول ملی خود را به عنوان پول مرجع قرار دهد. به این ترتیب حتی اگر ایران بتواند بر اساس پول ملی یک کشور معاملات دو جانبه انجام دهد، برای معامله با کشور دیگر متحمل هزینه تبدیل این پول ملی به آن پول ملی خواهد بود.

سناریوی کاهش سلطه دلار در معاملات جهانی پیش از این و در دولت‌های گذشته نیز عنوان شده و در مرآوده با برخی کشورها مانند چین، روسیه و کشورهای منطقه، تبادل با پول ملی هر کشور در دستور کار قرار گرفت.

دلار ارز مرجع معاملات جهانی است و کنار گذاشتن آن به این سادگی نیست. ایران نیز از قاعده روابط تجاری بین‌الملل مستثنا نبوده و بسیاری از مبادلات تجاری خود را با این ارز انجام می‌دهد. نمی‌توان به صورت دستوری دست از دلار کشید و به جایگاه آن در جهان بی‌توجه بود.

حتی اگر قرار است در این فرآیند، ریال نقشی بازی کند، کشورهای دیگر باید آن را به عنوان یک پول قدرتمند قبول داشته باشند. درصورتی که ریال به خصوص در سال‌های اخیر با افت ارزش مواجه بوده است. پس اگر بنا بر کنار گذاشتن دلار به عنوان ارز مرجع معاملات جهانی است، ایران باید معاملات خود را از طریق پول کشورهای دیگر انجام دهد. اما در این صورت هم کشورهای دیگر پذیرای ارز کشور ثالث نخواهند بود. طبیعتاً نمی‌توان به کشورهای دیگر دیکته کرد که ما می‌خواهیم با شما معامله‌ای داشته باشیم و شما باید این کالا را با پولی غیر از دلار به ما بدهید. صحبت از کنار گذاشتن دلار یک بحث است و اجرایی شدن این برنامه یک بحث دیگر است.

در طی سالیان گذشته مقابله با سلطه دلار مورد بحث روسای جمهور و مقامات ذی‌ربط بوده است اما تا امروز هیچ دولتی نتوانسته این بحث را از بالقوگی به بالفعل شدن تبدیل کند. این فرآیند تنها زمانی قابلیت اجرا دارد که بسیاری از کشورهای جهان، ارز جایگزین دلار را برای مبادلات اقتصادی قبول داشته باشند.

امروز حتی در دورافتاده‌ترین نقاط دنیا دلار به عنوان ارز مرجع و معتبر مورد استفاده قرار می‌گیرد. همین طور یورو در یک قاره، پول معاملاتی محسوب می‌شود و کشورهای دیگر هم این ارز را به عنوان یک ارز معتبر قبول دارند. اما تا امروز در هیچ جای دنیا شاهد آن نبودیم که معاملات با روبل انجام شود، مگر اینکه خود کشور روسیه با کشور دیگری معامله دو جانبه داشته باشد.

ممکن است مثلاً از طرف سازمان شانگهای بانکی ایجاد و پول جدیدی خلق شود و یا کشورهای چین، هند، روسیه، بانکی تشکیل دهند و در نهایت پول قدرتمندی مورد استفاده همه این کشورها قرار بگیرد. با این حال این پول جدید باعث از میدان خارج کردن دلار نمی‌شود، بلکه می‌تواند در کنار یورو و دلار در معاملات بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد.

کم‌رنگ کردن نقش دلار در معاملات بین‌المللی ایران در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست و نمی‌تواند به طور کلی حذف شود. شاید بشود ارزی دیگری را هم در معاملات مورد استفاده قرار داد اما نمی‌توان گفت دیگر با دلار معامله نمی‌کنیم. در این صورت درهای بسیاری از کشورها برای معاملات تجاری به روی ایران بسته خواهد شد. اما اقتصاد ایران نمی‌تواند چنین حماری به دور خود بکشد. ایران زمانی می‌تواند چنین کاری کند که خود یک قدرت برتر اقتصادی باشد. درحال حاضر ایران یک کشور وابسته است و بسیاری از مسائل خود را باید با کشورهای دیگر حل و فصل کند.

از طرفی صادرات نفتی ایران تنها به چین خلاصه نمی‌شود که بتوان به یوان چین برای مبادلات بسنده کرد. به خصوص اینکه در گذشته ایران به ژاپن، کره و کشورهای غربی نفت می‌فروخته و انتظار می‌رود با رفع تحریم، صادرات نفتی به این کشورها ادامه یابد. این کشورها هرگز غیر از دلار با ارز دیگری معاملات نفتی نخواهند داشت. کشوری قدرتمند است که خزانه بانک مرکزی آن مملو از ارزهای قدرتمند جهانی بوده و سبب ارزی متنوعی داشته باشد. آیا ارزهای قدرتمند جهان روبل و یوان یا رویه است؟ خیر. ارزهای قدرتمند جهان دلار و بعد از آن یورو است. پس اگر ایران می‌خواهد کشور قدرتمندی بوده و پول با پشتوانه داشته باشد باید خزانه آن پر از ارزهای معتبر باشد. در غیر این صورت سطح سرانه ملی ایران رشد چشمگیری نخواهد داشت، رفاه جامعه بیشتر نخواهد شد و نمی‌توان با دنیا ارتباط اقتصادی درستی داشت.

با توجه به تمام موارد یاد شده، کنار گذاشتن دلار در مبادلات بین‌المللی کار معقولی نیست و مشتری‌های نفتی ایران را هم به سمت کشورهای دیگر نفتی سوق داده و رقبای ایران را ثروتمندتر خواهد کرد.

بانک و بیمه

ضرورت کارشناسان بر خروج بانک‌ها از بنگاهداری تاکید دارند

بازگشت بانک‌ها به واسطه‌گری مالی

موضوع بنگاهداری بانک‌ها، داستان جدیدی نیست و سال‌هاست نظام بانکی ایران با هدف کسب سود بیشتر به بنگاهداری به‌ویژه در حوزه در املاک و مستغلات روی آورده است. بسیاری معتقدند این منابع منجمدشده غیرمولد، تاثیر بسزایی در نوسان نرخ مستغلات داشته و یکی از دلایل بهم ریختگی بازار مسکن است. به گزارش صمت، به‌طور کلی می‌توان گفت، سود پایین صنعت نسبت به تجارت و فعالیت‌های دلالي باعث تداوم بنگاهداری بانک‌ها شده است. در دولت دهم و یازدهم تلاش بسیاری برای خروج بانک‌ها از بنگاهداری انجام شد و با دستور جدید رئیس دولت سیزدهم قرار است این تلاش با قوت بیشتری ادامه یابد.

کامیار فکور

editor@smtnews.ir

چالش بنگاهداری بانک‌ها

وام و تسهیلات شناخته می‌شود. در چند سال اخیر به‌واسطه برخی اتفاقات اقتصادی و سیاسی، قدرت وام‌دهی بانک‌ها کاهش یافته است. عامه مردم بر این باورند این کاهش قدرت بانک‌ها به‌واسطه بنگاهداری و سرمایه‌گذاری آنها در املاک و مستغلات انجام و با رکود بازار املاک و مستغلات، منابع بانکی منجمد شده است. ازسوی دیگر، برخی بنگاه‌های اقتصادی به بانکداری روی آورده‌اند و به نظر می‌رسد سهامداران عمده بانک‌ها، منابع را به بنگاه‌های خود تخصیص می‌دهند.

بنگاهداری بانک‌ها و ازسوی دیگر، مسئله بنگاه‌های اقتصادی است که به بانکداری روی آورده‌اند. امری که به باور عده‌ای می‌تواند اقتصاد کشور را درگیر چالش‌های بسیاری کند. براساس متون اقتصادی، بانک یک نهاد اقتصادی است که وظیفه تجهیز و تخصیص منابع، عملیات اعتباری، عملیات مالی، خریدوفروش ارز، نقل‌وانتقال وجوه، قبول امانات، نگهداری سهام و اوراق بهادار و اشیای قیمتی مشتریان و وظایف پرشمار دیگری را بر عهده دارد. در نظر مردم، بانک به‌عنوان محلی برای قبول سپرده و پرداخت

براساس تعریفی که از جایگاه بانک‌ها می‌شود، آنها نهاد‌های اقتصادی هستند که وظیفه تجهیز و تخصیص منابع، عملیات اعتباری، عملیات مالی، خریدوفروش ارز، نقل‌وانتقال وجوه، قبول امانات، نگهداری سهام و اوراق بهادار و اشیای قیمتی مشتریان و موضوعاتی از این‌دست را به عهده دارند. بدون شک با این جایگاهی که برای بانک‌ها در مباحث اقتصادی در نظر گرفته می‌شود در مسیر تحول و توسعه اقتصادی نقشی بی‌بدیل به آنها می‌دهد. اما امروز یکی از مسائل مبتلایه در زمینه بانکداری در کشور، مسئله

استقلال بانک مرکزی حفظ شود

آن به سیستم بانکی باعث وابستگی بانک‌ها می‌شود که مسیرهای انحرافی برای آنها ایجاد

می‌کند. به همین دلیل به سمتی می‌روند که برای خود کسب درآمد کنند و تبدیل به بنگاهی می‌شوند که نقش اصلی خود یعنی واسطه‌گری مالی را فراموش می‌کنند. علاوه بر این مسائل، تعدد بانک‌ها هزینه‌بر و شاید همین مسئله باعث‌شده برای منابع موردنیاز خود به سمت بنگاهداری بروند. خروج بانک‌ها از بنگاهداری به صورت تکلیفی بوده اما زمانی که بنگاهداری کنار گذاشته شد، دیگر نباید فعالیت‌های بانک‌ها به صورت تکلیفی انجام شود. اگر بانک‌ها همچنان موظف به اعطای تسهیلات تکلیفی باشند، دوباره فعالیت‌های بانکی از چارچوب خارج می‌شود. در واقع اگر بانک به سمت فعالیت‌های غیربنگاهداری برود و بتواند نقش خود را در واسطه‌گری مالی ایفا کند، باید استقلال بانک هم تعریف و جایگاه آن در نظام اقتصادی مشخص شود، به‌طوری که تضمین‌کننده پویایی در بازارهای مالی و پولی باشد. در کنار آن نیز باید چارچوبی شکل بگیرد که نظام بانکی تحت‌تاثیر و تابع انضباط مالی قرار گیرد. در این وضعیت، رقابت‌پذیری و استقلال نظام بانکی امکان تحقق بیشتری دارد.

کمیل طیبی، اقتصاددان: به‌طور کلی، بانک به‌عنوان یک واسطه‌گر مالی شناخته می‌شود و مثلاً سپرده‌ها را می‌تواند از طریق نرخ سود یا نرخ بهره جهت داده و تخصیص بدهد. این سپرده‌ها وقتی به‌عنوان منابع بانکی در نظر گرفته می‌شوند باید مصارفی هم داشته باشند. بانک‌ها براساس ماهیت عملکردی خود که ممکن است تجاری یا تخصصی باشد، هدف‌های مصارف خود را دنبال می‌کنند. در واقع واسطه‌گری مالی، نقش اصلی بانک محسوب می‌شود. اگر بانک از محل سپرده‌ها خلق پول کرده و به معاملات مستغلات ورود کنند، به تقدینگی دامن می‌زند، چراکه تقاضاهای اضافی و جدید به‌وجود می‌آورد. در این صورت، بانک وارد فعالیت‌هایی می‌شود که اصلاً در چارچوب وظایف و اختیارات بانکی نیست. به همین دلیل است که بانک‌ها از بنگاهداری برحذر می‌شوند. زمانی که تورم مزمن شود، انحراف منابع مالی اتفاق می‌افتد و منابعی که جنبه نقدی و غیرنقدی دارند، دیگر به تولید اختصاص داده نمی‌شود، بلکه وارد فعالیت‌هایی می‌شوند که رزودبازده باشند. بانک نیز برای حفظ ارزش تقدینگی خود به سمت دستیابی به سودهای آتی می‌رود و دست به بنگاهداری می‌زند. یک دلیل مهم دیگر ورود بانک‌ها به بنگاهداری، عدم‌رقابت سالم در بازار پول و نبود رقابت بین‌بانکی است. تعیین نرخ سود توسط بانک مرکزی و تحمیل

به این ترتیب در دوره‌ای منابع بانک‌ها به سمت دارایی‌های سومی و غیرمولد منجمد مثل مسکن هدایت شد. به همین دلیل در دوره رکود املاک و

مستغلات، بانک‌ها نیز دچار مشکل شدند. چرا که منابع بانک‌هایی که به سمت سرمایه‌گذاری در بازار مسکن رفته بودند منجمد شده و به‌دلیل رکود قادر به نقد کردن منابع نیز نبودند. این دارایی‌های غیرمولد باعث شد در برهه‌ای عملکرد بانک‌ها تحت‌الشعاع قرار گرفته و در نهایت قانون‌گذار بانک‌ها را از هدایت منابع به سمت بنگاهداری منع کرد. بانک‌ها به‌دلیل منع زیادی که در اختیار دارند، یک کارتل اقتصادی به‌شمار می‌روند و اگر چرخه اقتصادی کارآ نباشد، می‌توانند آن را معیوب کنند. شرط اینکه افراد نتوانند در یک شرایط اقتصادی به راحتی با یکدیگر رقابت کنند و این فضا منجر به تولید و رشد بخش واقعی اقتصادی شود، این است که بانک‌ها به بنگاهداری ورود نکنند. در نهایت اینکه بانک‌ها با یک تکلیف مشخص باید از بنگاهداری منع شوند، اگرچه محمل قانونی برای این اقدام وجود دارد اما انگار الزام کافی در این زمینه وجود ندارد. برای ایجاد این الزام باید سران قوا به‌طور هماهنگ ورود کرده و بانک‌ها را مجبور به این کار کنند. در غیر این صورت، به لحاظ شکلی بانک‌ها می‌گویند ما آن قواعدی که بانک مرکزی درباره اموال مازاد گذاشته رعایت کردیم و از نظر نظارتی پاسخگو بودیم اما کسی نبوده که سرمایه‌های ما را خریداری کند. در صورتی که بانک‌ها می‌توانند از طریق سازکار بورس خیلی راحت‌تر بنگاه خود را در بازار واگذار کنند.

دو دلیل برای منع بنگاهداری بانک‌ها

دارد. اول اینکه کار و تخصص بانک‌ها شرکت‌داری نیست و اصلاً قرار نبوده که بانک‌ها یک چنین کاری بکنند. دوم اینکه خطر اخلاقی جدی در شرکت‌داری بانک‌ها وجود دارد، چون به احتمال بالا تسهیلاتی که بانک‌ها می‌خواهند به شرکت‌های خود بدهند، نه براساس سود اقتصادی و به نفع سپرده‌گذاران، بلکه به نفع خود بانک و سهامدارانش خواهد بود.

سخن پایانی

در مجموع کارشناسان بر این باورند که بانک‌ها از طریق انواع سپرده‌های مردمی شرایطی را مهیا می‌کنند تا برای متقاضیان تسهیلات و طرح‌های تولیدی و اقتصادی تامین اعتبار داده شود اما به‌طور اصولی بانک‌ها نباید به بحث بنگاهداری ورود کنند، چرا که اگر بانک‌ها بنگاهداری کنند دیگر منابعی که در اختیار دارند صرف بنگاه خودشان خواهند کرد. زمانی که بانک‌ها به یک بازار ورود می‌کنند به‌دلیل قدرت مالی خود شدیداً آن بازار را تحت‌تاثیر قرار می‌دهند و حتی می‌توانند به‌عنوان یک کارتل اقتصادی برای آن بازار تصمیم‌گیری کنند. یکی از نشانه‌های این مسئله را در ورود گسترده بانک‌ها به املاک و مستغلات و نوسانات قیمتی شدید در این بازار شاهد هستیم. از آسیب‌های بنگاهداری می‌توان به دورشدن بانک‌ها از وظیفه واسطه‌گری وجوه، تمرکز منابع در بخش‌های خاص، ایجاد رانت برای گروه‌های مرتبط با بانک‌ها و تنگ کردن فضای رقابتی اشاره داشت.

شوند. اساساً وظیفه و تخصص بانک‌ها، سهامداری و شرکت‌داری نیست. تمام تمرکز بانک‌ها باید بر تجهیز (جمع‌آوری سپرده‌ها) و تخصیص منابع (اعطای تسهیلات) به‌صورت حرفه‌ای، کارشناسانه و قانون‌مند باشد. ورود بانک‌ها به شرکت‌داری می‌تواند «خطر اخلاقی» نیز ایجاد کند؛ به این معنا که این احتمال به وجود خواهد آمد که از منابع فراوان تجهیز شده توسط بانکی که باید آنها را قالب تسهیلات اعطا کند، به شرکت خودی به‌صورت ترجیحی تسهیلات دهد. از همین‌رو ممکن است تفاوت‌های بانک برای اعطای تسهیلات غیر کارشناسی، جهت‌دار و به شرکتی که در آن سهامدار هستند، انجام شود. از لحاظ اصول حاکمیت شرکتی این یک خطر اخلاقی یا Moral hazard جدی تلقی شده که می‌تواند باعث رعایت نشدن منافع سپرده‌گذاران شود. زمانی که سپرده‌گذاران منابع را در اختیار بانک‌ها قرار می‌دهند، بانک‌ها باید آن را تجهیز، جمع‌ و با رعایت اصول کارشناسی و در قالب وام یا تسهیلات و رعایت اصولی اخلاقی بانظرات‌های لازم تخصیص دهند. در بانکداری اسلامی این نقش و وظیفه به‌صورت و کالتی و امانت‌دارانه، بسیار پررنگ و بااهمیت تلقی می‌شود. متأسفانه در نظام بانک‌داری ایران شاهد این هستیم که شرکت‌داری و بنگاهداری، بانک‌ها را از وظایف اصلی خود دور و تخصیص منابع به نفع و سمت شرکت‌های خودی سوق پیدا کرده که این امر باعث انحراف و افزایش خطر اخلاقی در این بانک‌ها شده است. بنابراین دو دلیل برای منع ورود بانک‌ها به شرکت‌داری وجود

و ارزش‌افزوده اصلی بانک‌ها، همین است. حال اگر بانک اسلامی باشد، نحوه جمع‌آوری منابع و تخصیص آن باید در قالب مکانیسم‌ها و روش‌هایی باشد که ربوی نبوده و مبانی اسلامی را رعایت کند. بخشی از تجهیز منابع بانک‌ها از طریق آورده شرکا و سهامداران (بخش کمی) و بخش دیگر آن از طریق جذب سپرده‌ها (بخش عمده) به‌عنوان قرض‌تأمین می‌شود. به‌طور کلی، بانک‌ها مجاز هستند تا ۹ برابر منابع شرکا از طریق سپرده قرض‌آز جامعه‌تأمین کنند. حجم منابعی که بانک‌ها می‌توانند تجهیز، جذب و از جامعه‌قرض کنند در قالب همین سپرده‌ها بسیار بالاست. در این راستا، بانک‌ها یک ویژگی خاصی دارند که با دیگر نهاد‌های مالی متفاوت است. قدرت تجهیز منابع بانک‌ها به‌دلیل همین اختیاری که توسط نهاد‌های ناظر به آنها داده شده، بسیار بالاست؛ بنابراین، بانک‌ها می‌توانند منابع زیادی را هم تخصیص دهند. به همین دلیل، نقش نهاد‌های ناظر به‌شدت در بانک‌ها حساس است و اگر در فرآیند جمع‌آوری و تخصیص منابع با حجم بالا، خلاف، اختلاس یا اشتباهی رخ دهد، بحران‌های قانونی، اجتماعی و سیاسی متعددی می‌تواند به وجود بیاید. در جهت مهار این مشکلات احتمالی، قوانین و مقررات مدونی در سطح بین‌الملل از طریق کمیته بال و در هر کشور از طریق بانک‌های مرکزی برای ایجاد نظم، انضباط و قانون‌مندی نظام بانکی مصوب شده‌اند و وجود دارند. بانک‌ها به‌دلیل ماهیت فعالیت و تاثیرگذاری بالا در فعل‌انفعالات اقتصادی نباید درگیر شرکت‌داری و سهامداری در شرکت‌ها

شاهین شایان آرانی – کارشناس بین‌المللی سرمایه‌گذاری: بانک در یک اقتصاد به‌عنوان واسطه‌گر مالی، مازاد منابع مالی را تجهیز، جمع‌ و به‌صورت کارشناسانه به سمت نیازمندان و مصرف‌کنندگان منابع با توان ایجاد ارزش‌افزوده هدایت می‌کند. این واسطه‌گری مالی توسط دیگر نهاد‌های مالی از قبیل شرکت‌های بیمه و سرمایه‌گذاری نیز انجام می‌شود. اما بانک‌ها این فعالیت را از طریق تجهیز و تجسیع منابع مالی خرد و کلان در قالب سپرده‌های بانکی و با دارا بودن توان کارشناسی بالا از راستای اعطای تسهیلات یاوام تخصیص می‌دهند. به‌عبارت دیگر، وظیفه بانک تجهیز و تجمیع منابع مالی، مدیریت، اعمال توان کارشناسی بالا در راستای اعطای تسهیلات و اعتبار برای ایجاد ارزش‌افزوده اقتصادی است. این فرآیند در اقتصاد بااهمیت بوده و نقش بانک‌ها را بسیار پررنگ می‌کند. اگر بانک‌ها این وظیفه را به‌صورت موثر اعمال کنند، تاثیر بالایی در توسعه اقتصادی خواهند داشت و برعکس اگر در این فرآیند ضعف و کاستی داشته باشند، اصطلاحاً زیادی برای رشد اقتصادی به وجود می‌آورند. بانک‌ها بابت مدیریت، فعالیت‌های عملیاتی و کارشناسی خود و تجهیز منابع، هزینه‌هایی دارند؛ به این معنی که منابع را با نرخی در قالب سود سپرده تجهیز کرده و پس از صرف هزینه‌های مدیریتی و کارشناسی، این منابع را به‌صورت وام یا تسهیلات با نرخی که باید پوشش‌دهنده جمع هزینه‌ها باشد، تخصیص می‌دهند. براساس استانداردهای دنیا، وظیفه

کمک فناوری به توسعه اکتشاف معدنی

سهم اکتشاف از حقوق دولتی چقدر است؟

اکتشاف به عنوان نخستین حلقه فعالیت معدنی از اهمیت زیادی برخوردار است، این در حالی است که بنا بر نظر کارشناسان، بخش معدن در حوزه اکتشاف درگیر مشکلات جدی است و براساس آمارها در سال‌های اخیر فعالیت‌های اکتشافی وسیع و گسترده‌ای برای شناسایی مطلوب ذخایر معدنی صورت نگرفته است؛ به عبارتی تمامی اکتشافات مهم معدنی کشور به

سال‌های دور بازمی‌گردد.

توسعه نیافتن فعالیت‌های اکتشافی به‌ویژه اکتشافات عمیق سبب شده امروزه با کاهش ذخایر در دسترس معدنی مواجه باشیم و در صورت استمرار این روند، نمی‌توان آینده مطلوبی را برای بخش معدن متصور بود.

تشکیل بزرگ‌ترین کنسرسیوم معدنی

نادری با تاکید بر موقعیت مناسب منطقه غرب کشور از نظر دسترسی به بازار، تامین آب و ماده اولیه معدنی، خرید سهام عمده فولاد کردستان را یک اقدام اقتصادی توصیف و ضمن توضیح اقدامات انجام شده در این منطقه، نسبت به ساخت و بهره‌برداری از این پروژه در کمترین زمان، ابراز امیدواری کرد. وی در بخش دیگر صحبت‌های خود به برنامه‌های «ومعدان» برای سرمایه‌گذاری در استان سیستان و بلوچستان پرداخت و از تشکیل بزرگ‌ترین کنسرسیوم معدنی کشور برای سرمایه‌گذاری در استان‌های مختلف خبر داد و گفت: این کنسرسیوم از مجموعه «ومعدان»، گل‌گهر، چادرملو، گوهرزمین و سرمایه‌گذاری غدیر تشکیل شده و آمادگی لازم برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های اعلام شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارد و باتوجه به روشی که شرکت‌های پروژه‌محور دارند، مردم منطقه نیز سهام‌دار و بعد از اجرای پروژه‌ها منتفع می‌شوند.

توسعه در گرو وجود فناوری

رضا محتشمی‌پور، معاون معدن و فناوری مواد وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: گلوگاه توسعه بخش معدن کشور فناوری و نوآوری است و تبدیل کردن بخش معدن به بازار فناوری باید دغدغه اصلی اکوسیستم نوآوری و فناوری کشور شود و شبکه همکاری اکوسیستم نوآوری و فناوری با بخش معدن ایجاد شود. به گزارش شاتا، رضا محتشمی‌پور در نشست با فعالان

در حوزه اکتشاف سرمایه‌گذاری نشود و این چرخه ادامه پیدا نکند ما حتما ضرر خواهیم کرد؛ بنابراین حتما باید دولت به این بخش ورود کند. وی گفت: دولت قول داده امسال ۱۵ درصد حقوق دولتی معادن را به چرخه فعالیت‌های معدنی و همچنین به استان‌ها بازگرداند؛ البته این عدد، عدد کمی است، اما قابل قبول است و اگر این امر محقق شود شرایط مطلوب‌تر خواهد شد.

نتایج قابل قبول اکتشاف

امیرحسین نادری، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات با اشاره به تأسیس یک شرکت تخصصی در حوزه اکتشاف گفت: باتوجه به نیاز زنجیره در بخش اکتشاف، سرمایه‌گذاری در این بخش در دستور کار قرار گرفت و با جمع‌بندی نیروی انسانی متخصص در کنار تجهیزات به‌روز در این شرکت، به‌زودی گزارشات خوبی در این حوزه منتشر می‌کنیم.

به گزارش معدن ۲۴ وی با اشاره به آغاز عملیات اکتشافی در پهنه اردبیل، از احتمال شناسایی ذخایر مناسب پلی‌متال و سنگ آهن در این منطقه خبر داد و اظهار کرد: اقداماتی که در صبانور انجام شد نشان داد در غرب کشور ذخایر قابل توجه سنگ آهن وجود دارد و منطقه مستعد وجود این ماده معدنی است؛ بر همین اساس و متناسب با مطالعات اولیه، عملیات اکتشاف در حال انجام است و تا امروز نتایج قابل قبولی حاصل شده است.

مصطفی طاهری، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: دولت قول داده امسال ۱۵ درصد حقوق دولتی معادن را به چرخه فعالیت‌های معدنی و همچنین استان‌ها بازگرداند؛ البته این عدد کم، اما قابل قبول است و اگر این امر محقق شود شرایط مطلوب‌تر خواهد شد.

مصطفی طاهری در گفت‌وگو با میزان، با اشاره به بهره‌مندی استان‌های کشور از حقوق دولتی معادن، گفت: براساس قانون، یک درصد فروش محصولات معدن باید در منطقه‌ای که معدن در آن واقع شده، هزینه شود. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس تاکید کرد: این مسئله می‌تواند براساس تصمیم کمیته‌های استانی معادن مدنظر قرار گیرد تا منابع یک درصدی از فروش معادن، در آن منطقه هزینه شود. وی بیان کرد: همچنین باید ۶۵ درصد حقوقی که اخذ می‌شود دوباره در معادن هزینه شود. یعنی این مبلغ باید در بخش اکتشاف و سایر موارد فنی این حوزه صرف شود.

وجود مشکلات در بخش اکتشاف

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس اظهار کرد: در حال حاضر نانی که ما از معادن می‌خوریم از اکتشافاتی است که در گذشته انجام شده است؛ بنابراین اگر این ذخایر تمام و اکتشافات صفر شود ما با مشکلاتی در تامین مواد اولیه صنایع معدنی مواجه خواهیم شد، این در حالی است که مواد معدنی ما تمام نشده و ما هنوز اول کاریم و خیلی جای کار داریم. طاهری تاکید کرد: اگر بخشی از درآمدهای حاصل از معدن

عکس: آیدآ فریدی

رویه‌ها و فرایندها با نگاه خلاقیت‌محور شرکت‌های فناوری و نوآور، قبول مسئولیت نوآوری توسط مدیران در حوزه عمل و توجه به سرمایه‌گذاری در این زمینه، برنامه‌ریزی برای استفاده از ظرفیت‌های معدنی کشور و بازارهای جهانی آن از جمله پیشنهادات بوده است.

شرکت‌های فناوری، شتاب‌دهنده و دانش‌بنیان مسائلی از جمله سرمایه‌گذاری در طرح‌های خلاقانه حوزه پایین‌دستی مس و فولاد، ارتباط صنایع پیشران با بنگاه‌های کوچک و متوسط و مکانیزاسیون معادن را مطرح کردند. رونق تولید قطعات و ماشین‌آلات، بومی‌سازی صنایع های تک، استفاده از صندوق‌های جسورانه بورسی، تسهیلات تامین زمین و مواد اولیه، فرهنگ‌سازی استفاده از نوآوری و فناوری، برنامه‌ریزی متناسب با اکوسیستم دانش‌بنیان و تمرکز بر طرح‌های تحول‌زایی پیشران از دیگر پیشنهادات شرکت‌های دانش‌بنیان در این زمینه بوده است.

سخن پایانی

یکی از پیامدهای مثبت وجود فناوری و بومی‌سازی فناوری‌های پیشرفته جهانی، دستیابی بخش معدن به توسعه پایدار و همچنین رفع مشکلات مربوط به این موضوع است؛ از این رو می‌توان تامین و شبکه‌سازی فناوری را در راستای پیشرفت فعالیت‌های معدنی دانست. با استمرار این روند، نتایج مثبتی برای معادن و صنایع معدنی کشور رقم خواهد خورد.

با بنیان سلامت پاسارگاد دیگر نگران

هزینه های گران دندانی پزشکی خود نباشید

خدمات قابل ارائه در شرکت بنیان سلامت پاسارگاد

۱- خدمات اقساط دندانی پزشکی طی ۱۲ قسط ماهیانه بدون بهره

۲- خدمات تخفیفی و مزایای ویژه قابل ارائه به اعضاء باشگاه مشتریان بنیان سلامت

۳- ارائه کارت های دندانی پزشکی از ۵۰ تا ۹۰ درصد پوشش به صورت انفرادی و گروهی

۴- کلیه خدمات ایمپلنت، کامپوزیت و ... با حداقل هزینه در ۴۵۰ مرکز دندانی پزشکی در سراسر کشور

۵- معاینه و چکاپ و انجام خدمات دندانی پزشکی بصورت یونیت سیار دندانی پزشکی در محل سازمانها، شرکت ها و کارخانجات تولیدی

۰۲۱-۴۳۳۱۶ (خط ۳۰)

www.bonyansalamat.com

نماینده انحصاری ساجد سوئیس
در کشور جمهوری اسلامی ایران

دارای تندیس طلایی از جشنواره ملی ارتقاء سلامت
از جشنواره ملی صنعت سلامت ممور

دارای تندیس کارآفرین برتر
از همایش ملی کارآفرینان مسئولیت پذیر

شبهای قانونی ایرادات اجرایی

آیدین زینال‌زاده
کارشناس معدن

برای نظم‌دهی و عدم توقف فعالیت‌های معدنی، قوانین متعددی از سوی نهادهای دولتی تدوین و اجرایی شده است. با وجود کارساز بودن این قوانین، برخی از مواد قانونی هستند که در نگاه نخست می‌توانند پاری‌رسان معدنکاران باشند اما در بطن آنها شبهات و اشکالات مهمی دیده می‌شود. این قوانین خود می‌توانند دست‌وپاگیر بخش معدن باشند و از این رو بایستی با بازبینی و اصلاح این قوانین، روند معدنکاری در کشور را هموارتر کرد. یکی از این دست قوانین، ماده ۸۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن است. این ماده قانونی چنین بیان شده که در صورت نبود مزایده‌گر در دو نوبت برگزاری متوالی مزایده در طول شش ماه، وزارت می‌تواند موضوع مزایده را به نخستین متقاضی دارای توان فنی و مالی لازم مشروط بر آنکه مدت‌زمان ۶ ماه از برگزاری دومین مزایده نگذشته باشد، واگذار کند.

ابتدا به تفسیر و تشریح این ماده قانونی می‌پردازم. در صورتی که یک محدوده در دو نوبت با حد فاصل حداکثر ۶ ماه به مزایده گذاشته شود و متقاضی نداشته باشد، پس از آن می‌تواند به نخستین متقاضی واگذار شود. این اقدام تنها به شرطی است که بیش از ۶ ماه از اعلام درخواست متقاضی پس از اجرای مزایده دوم نگذشته باشد. در این شرایط وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند محدوده را به متقاضی واگذار کند. این ماده قانونی پس از اصلاح قانون معادن در سال ۹۱ و تصمیم به حذف واگذاری محدوده‌های اکتشافی و معدنی از طریق ترک تشریفات مزایده (که سلیقه‌ای انجام می‌شد)، در اصلاح قانون معادن درج شد. اما اشکالات اساسی در اجرای این ماده وجود دارد.

در وهله نخست سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها مکلف به برگزاری مزایده عمومی دو نوبت در سال در فاصله زمانی حداکثر ۶ ماه نشده‌اند. دوم آنکه ساز کار اجرایی ماده ۸۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن تنها به یک «می‌تواند» محدود شده است؛ به آن معنا که تعیین دقیق نشده و دو نوبت به‌عنوان یک ضرورت برای وزارت صنعت، معدن و تجارت این واگذاری پس از انجام دو مزایده، تکلیف شده است. علاوه‌بر آن مرجعی برای تشخیص یا اطلاع‌رسانی بابت انجام رسمی مزایده‌ها وجود ندارد. در این شرایط برای عموم مشخص نیست که کدام یک از محدوده‌های مشمول مزایده عمومی، دو نوبت به مزایده گذاشته شده و متقاضی نداشته‌اند؛ بنابراین در صورت وجود الزام به اجرای آن، نخستین قدم یعنی اطلاع‌رسانی دچار نقص بزرگی است. از سوی دیگر، پرسش اساسی بر سر رانت‌زایی این ماده قانونی است. آیا عدم شفافیت آمار و اطلاعات محدوده‌های مشمول ماده ۸۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن و نبود مرجع معتبر اطلاع‌رسانی به عموم، می‌تواند برای برخی افراد رانت‌آفرین باشد؟ پاسخ این سوال مثبت است.

نه‌تنها این ماده قانونی بلکه اگر بخواهیم تمامی مواد قانونی و آیین‌نامه اجرایی قانون معادن را زیر ذره‌بین برده و بررسی کنیم، مشکلاتی از این دست فراوان کشف خواهد شد. دقت داشته باشیم درباره قوانین و مقرراتی صحبت می‌کنیم که چه قانون‌گذار، چه مجری قانون و چه سرمایه‌گذاران معدنی وقتی می‌خواهند به ترتیب تقنین، اقدام حاکمیتی و اعتراض کنند، به آن استناد می‌کنند؛ بنابراین وجود هرگونه ایراد و اشکال در این قوانین می‌تواند به‌طور کلی روند فعالیت‌ها و همچنین مدیریت این بخش را تحت تاثیر قرار دهد.

به‌عنوان راهکار برای رفع مشکلات مطرح شده درباره ماده ۸۲ قانون معادن می‌توان به وجود یک الزام قانونی برای اجرایی شدن مزایده‌ها اشاره کرد. وزارت صنعت، معدن و تجارت باید اهتمام لازم برای برگزاری مزایده‌های منظم به فواصل ۶ ماه (دو بار در هر سال) داشته باشد. پس از برگزاری هر مزایده نیز فهرست محدوده‌هایی که در مزایده شرکت داده شده اما متقاضی نداشته‌اند را با شفافیت کامل اعلام کند. همچنین محدوده‌هایی که در دو نوبت مزایده اخیر بدون متقاضی بوده و مشمول ماده ۸۲ می‌شوند را در معرض دید متقاضیان قرار دهد. به همین سادگی می‌توان مجری مناسب ماده ۸۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن شد.

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

تغییر ساختار در نگاه کلی می‌تواند مثبت و موثر برای یک سازمان باشد اما تغییرات مداوم یا نامناسب می‌تواند منجر به تضعیف بخش‌های تغییر یافته شود

سعید باستانی، نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با **سنت** به اهمیت اصلاح قوانین در جهت رفع ایرادات و مشکلات فعلی اشاره کرد. او این اصلاح را وظیفه سازمان صنعت، معدن و تجارت معرفی کرد و گفت: وظیفه وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت قانون‌گذاری نیست بلکه قوانین در مجلس شورای اسلامی تدوین شده و وزارتخانه‌ها می‌توانند آیین‌نامه، دستورالعمل و شیوه‌نامه‌هایی که ذیل قوانین هستند را با هدف اجرایی شدن با تغییراتی جزئی صادر کنند؛ بنابراین نکته اساسی که وزیر صنعت، معدن و تجارت باید به آن توجه داشته باشد، تاکید بر اصلاح پایه‌ای قوانین است چراکه تا قوانین اصلاح نشوند، با بخشنامه و اجرای طرح‌های متعدد نمی‌توان به فعالیت‌های تولیدی از جمله بخش معدن و صنایع معدنی سامان بخشید. نگاه دولت و نهادهای دولتی به بخش معدن و صنایع معدنی به‌عنوان یک بخش مهم و گسترده تولیدی و اقتصادی کشور حائز اهمیت است چراکه این نگاه در نهایت منجر به قانون‌گذاری و تصمیم‌گیری در این بخش خواهد شد. در چند مدت اخیر دیده شده که ساختار وزارت صنعت، معدن و تجارت تغییراتی داشته و زیرمجموعه‌ها و بخش‌های مختلفی تعریف شدند. این نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی ادامه داد: تغییر ساختار در نگاه کلی می‌تواند مثبت و موثر برای یک سازمان باشد اما تغییرات مداوم یا نامناسب می‌تواند منجر به تضعیف بخش‌های تغییر یافته شود. همان اتفاقی که برای بخش معدن در تحول ساختاری وزارت صنعت، معدن و تجارت رخ داد. تغییر معاونت‌ها در ساختار وزارت صنعت، معدن و تجارت منجر شده تا به صنایع عمومی و خرد بیش از پیش توجه شود که این موضوع به نوبه خود اتفاق بدی نیست و حمایت از صنایع کوچک و بزرگ به منظور توسعه کشور مسئله مهمی است. اما چیزی که باید به آن توجه کرد، اهمیت و گستردگی بخش معدن و فعالیت معادن است.

ل‌زوم تفکیک بخش معدن از تجارت

باستانی اهمیت و گستردگی فعالیت‌های بخش معدن را در حدی دانست که باید توجه ویژه و مستقل به آن داشت. او در این باره توضیح داد: بخش معدن به‌عنوان حلقه نخست چرخه صنعت در کشور، از جایگاه و اهمیت زیادی برخوردار بوده و از این رو باید مدیریت این بخش را به صورت تخصصی و مستقل از سایر بخش‌ها در نظر گرفت. در مجلس دهم شورای اسلامی تلاش بر آن بود تا وزارت معدن و صنایع معدنی تشکیل شده و از این حوزه از مسائل تجاری تفکیک شود که متأسفانه این امر اتفاق نیفتاد. تعریف شدن ساختارهای جدید در وزارت صنعت، معدن و تجارت باعث تضعیف بخش معدن شده و این موضوع در ادامه منجر به وضع بخشنامه‌های نامناسب بیشتر و افزایش نابسامانی‌ها خواهد شد. بخش معدن یک حوزه تخصصی بوده و در دوره‌های گذشته تاکید بر آن بود که وزیر صنعت، معدن و تجارت یک قائم‌مقام حوزه معدن معرفی کرده و این قائم‌مقام به‌عنوان متولی و مسئول اصلی این بخش شناخته شود. با این کار فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌های می‌توانستند سویه منظمی به خود گیرند. باستانی خاطرنشان کرد: این اصرار بر تفکیک بخش معدن، تنها بر مبنای نظر تعدادی از افراد نبوده و به دلیل وجود ظرفیت‌های مهم معدنی در کشور و لزوم بهره‌گیری مناسب از آنها، باید متولی این بخش فردی متخصص، کارآزموده و آگاه نسبت به مسائل معدن باشد. در این صورت فرد مسئول تصمیمات و نظرات صحیح‌تری برای فعالیت و توسعه بخش معدن کشور در نظر خواهد گرفت؛ بنابراین وجود مدیر مرتبط و متخصص در

صنایع معدنی

درخواست فعالان معدنی از وزارت صنعت، معدن و تجارت

قوانین متناقض معدن اصلاح شود

عکس: آیدا فریدی

معدنکاری یک فرآیند زودبازده نیست و نمی‌توان سودآوری فوری برای این بخش متصور بود

مزایای مشارکت مردم

دارند، شود. وی خاطرنشان کرد: از سوی دیگر، معدنکاری یک فرآیند زودبازده نیست و نمی‌توان سودآوری فوری را برای این بخش متصور بود.

ممکن است چند سال طول بکشد تا معدن به سوددهی برسد. همچنین بهای مواد معدنی تابعی از نرخ جهانی بوده و برخی مواقع ممکن است با افت این بها در بازارهای بین‌المللی، ارزش مواد معدنی در بازار داخلی کشور ما نیز کاهش یابد. در نتیجه زبان حاصل فعالیت معدن خواهد بود. این اتفاقات ممکن است در آینده سبب بروز مشکلات مختلف اجتماعی و سیاسی برای سهامداران معدنی به‌ویژه سهامداران بزرگ یا ساکنان مناطق معدنی که در این معادن سهم دارند، ایجاد کند.

اهمیت خصوصی‌سازی در معادن

کرباسیان در ادامه مشکلات مدیریتی را یکی از مسائل مهمی عنوان کرد که می‌تواند مخل فعالیت معادن باشد.

او در این باره توضیح داد: نکته بعدی که در اجرای طرح واگذاری بخشی از سهام معادن به مردم محلی ساکن مناطق معدنی باید به آن توجه داشت آن است که معدن در وهله نخست به بهره‌بردار کدام بخش واگذار می‌شود. بخش خصوصی همواره منافع خود را در فعالیت‌ها مدنظر قرار می‌دهد.

از این رو، اگر معدن به این بخش واگذاری شود، بهره‌بردار بخش خصوصی برای حفظ مدیریت خود و اقتداری که در پس تزریق سرمایه سنگین در معدن به دست آورده، قصد مدیریت کامل معدن را داشته و در مراحل عملیاتی با افراد بومی دچار مشکل خواهد شد. اما بخش خصوصی برای ادامه فعالیت منافع مردم محلی که در این معدن سهم دارند را در نظر خواهد گرفت و در صورت زیانده نبودن معدن و مشکلات مدیریتی با معارضان محلی، به سوددهی به مردم خواهد پرداخت. اما از سوی دیگر، اگر معادن به شرکت‌های خصوصی (شرکت‌های وابسته به دولت) واگذار شوند، ممکن است منافع مردم در این معادن در نظر گرفته نشود. همچنین با این واگذاری سیاست کلان دولت درباره خصوصی‌سازی و اقتصاد مردمی محقق نخواهد شد.

رئیس سابق هیات‌عامل ایمیدرو در ادامه افزود: به نظر من طرح واگذاری سهامی از معادن به مردم محلی مناطق معدنی، طرحی ناپخته بوده و ابعاد آن باید با نظر کارشناسان، افرادی که در فعالیت‌های معدنی سابقه داشته و تخصص اقتصاد معدن دارند تحلیل و بررسی شود.

با این بررسی کارشناسانه از اجرایی شدن طرح‌های احساسی و عجولانه که می‌تواند منجر به زیان بخش معدن شود، جلوگیری خواهد شد.

سخن پایانی

رویکرد دولت نسبت به معادن که جزو ثروت مهم ملی به شمار می‌روند، می‌تواند نقشی تعیین‌کننده در روند و آینده اقتصاد معادن داشته باشد. از این رو، انتظار می‌رود نهادهای دولتی با بکارگیری متخصصان و افراد خبره و آگاه نسبت به چرخه معدنکاری و اقتصاد معدن، نسبت به وضع بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مناسب و کاربردی اقدام کنند.

چندی پیش طرحی مبنی‌بر واگذاری درصدی از سهام معادن به ساکنان مناطق معدنی از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت مطرح و برای دو معدن اجرایی شد.

این طرح را می‌توان از تصمیمات چالش‌برانگیز وزارت صنعت، معدن و تجارت معرفی کرد چراکه برخی این طرح را نشانه ناکارآمدی نگاه دولت به معادن خوانده و عده‌ای دیگر آن را در راستای توسعه اقتصادی معادن می‌دانند.

مهدی کرباسیان، رئیس پیشین هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) در گفت‌وگو با صمت ابتدا به مزایای این طرح اشاره کرد و گفت: طرح واگذاری درصدی از سهام معادن به ساکنان محلی مزایای متعددی دارد؛ نخست آنکه به جلوگیری از تنش و کاهش برخورد معارضان محلی با معدنکاران کمک خواهد کرد. علاوه‌بر آن، ارتقای سطح کیفی زندگی و افزایش درآمد ساکنان محلی را در پی خواهد داشت. سوم آنکه افزایش مشارکت مردم در فعالیت‌های تولیدی منجر به رشد و توسعه بیشتر اقتصاد خواهد شد. اما این طرح و اجرایی شدن آن دارای زوایا و ابعاد حساسی بوده که نمی‌توان از آن غافل شد.

به عبارتی، اگر خواهان موفقیت طرح واگذاری سهامی از معادن به ساکنان مناطق معدنی و حصول مزایای آن هستیم، باید به نکات مهمی توجه کنیم. کرباسیان ادامه داد: برای معادن کوچک‌مقیاس به‌طور معمول روند سرمایه‌گذاری ساده‌تر بوده و منابع مالی راحت‌تر تأمین می‌شوند.

اما برای معادن بزرگ‌مقیاس که فعالیت در این معادن با هزینه‌های بیشتری همراه است، اغلب سرمایه‌گذاری سخت‌تر انجام می‌شود. مردم محلی مناطق معدنی بودجه‌ای برای سرمایه‌گذاری در این معادن پرهزینه ندارند و این اتفاق منجر خواهد شد تا بهره‌بردار و فردی که معدن به او واگذار شده، اغلب هزینه معدنکاری را پرداخته و سهم بیشتری از معدن داشته باشد. در ادامه نیز سهم افراد محلی از معادن کاهش پیدا کرده و در افزایش سرمایه‌های بعدی نیز نقش کمتری خواهند داشت.

مراقب زیاندهی باشیم

کرباسیان در ادامه به اهمیت وجود سرمایه مناسب در فعالیت‌های معدنی اشاره کرد و گفت: اگر بودجه مالی مناسب در روند سرمایه‌گذاری پروژه‌های معدنی تأمین نشود، مراحل مختلف معدنکاری دچار اختلال خواهد شد.

به‌عنوان مثال، تجهیز معادن به ماشین‌آلات و دستگاه‌های مناسب نیازمند سرمایه زیاد است و عملیات بهره‌برداری و استحصال نیز منابع مالی مناسبی را می‌طلبد.

علاوه‌بر آن ممکن است معدنکار به اکتشافات تکمیلی برای ادامه فعالیت نیاز داشته و این مرحله نیز هزینه بالایی را صرف خواهد کرد. همچنین نباید از ریسک فعالیت معدنی غافل شد. ممکن است بعضی نتیجه فعالیت در برخی معادن متناسب با اطلاعات اولیه از نظر میزان ذخیره و عیار موجود مطابقت نداشته باشد.

به عبارتی، معدنکاری در این معادن با زیان مواجه شود و شرایط برخلاف آنچه انتظار می‌رفت، پیش رود. باید توجه داشت تمامی معادن سودآور نبوده و در نظر نگرفتن این موضوع می‌تواند در ادامه منجر به افزایش تنش‌ها با مردم محلی که در این معادن سهم

تضعیف، نتیجه بی‌ثباتی

بخش معدن مهره‌ای اساسی و تاثیرگذار در صدور بخشنامه‌ها و تدوین طرح‌های مناسب معدنی است.

جاگذاری مهره‌های مناسب مدیریتی

باستانی در ادامه اصل تحقق اهداف را مبنای ساختارهای سازمانی عنوان کرد. او در این باره توضیح داد: همواره روش‌هایی برای تنظیم یا اصلاح ساختارهای سازمانی در جهان وجود دارد. این روش‌ها براساس هدف، توانایی و انتظاری که از سازمان‌ها می‌رود، تعیین شده‌اند. به عبارتی ساختارهای سازمانی باید اهداف هر وزارتخانه و به‌طور کلی نهادهای دولتی را پوشش دهد. به‌عنوان مثال، اگر هدف ما در بخش معدن، توسعه معادن و افزایش سهم این بخش در تولید ناخالص داخلی است، باید مراتب مدیریتی و رویکرد نهادهای تصمیم‌ساز نیز این اهداف را دنبال کند. متأسفانه به دلیل وجود رویکردهای نامناسب به بخش معدن و همچنین بی‌ثباتی در جایگاه‌های مدیریتی و سازمانی مرتبط با این بخش، نمی‌توان پیش‌بینی مثبتی از تحقق اهداف توسعه‌ای داشت. به عبارتی، ساختارهای سازمانی امروزه در وزارت صنعت، معدن و تجارت مانع از تدوین و اجرایی شدن برنامه‌های مناسب در جهت حصول نتایج مثبت است. باید توجه داشت مهم‌ترین پیامد وجود شرایط نابسامان و توجه ناکافی به فعالیت‌های بخش معدن، انتخاب و انتصاب افراد نامناسب و غیرمتخصص در منصب‌های مدیریتی این بخش است. این افراد نیز نمی‌توانند تصمیمات موثر و کارآمدی در راستای تحقق اهداف توسعه‌ای و رفع مشکلات معادن اتخاذ کنند. این نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی ادامه داد: هر یک از بخش‌های صنعت و معدن و تجارت تخصصی بوده و با صدور یا تغییر شیوه‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها، جامعه بزرگ و گسترده‌ای در کشور دچار التهاب خواهند شد؛ بنابراین حضور مدیران فنی و شایسته در هر یک از این امور، تاثیر مستقیمی بر رونق معادن داشته و نبود این متولیان تخصصی منجر به تعطیلی واحدهای تولیدی، تجاری و معدنی خواهد شد.

دولت باید تسهیلگر باشد

باستانی در پایان رویکرد بنگاهداری رایج در دولت و سازمان‌های وابسته به آن را مخرب برای فعالیت‌های اقتصادی به‌ویژه بخش معدن معرفی کرد و گفت: نکته مهمی که باید به آن توجه کرد، ثبات مدیریتی در شرکت‌های بزرگ معدنی و صنایع مادر است. شرکت‌های بزرگی سال‌هاست جزو زیرمجموعه دو سازمان ایدرو و ایمیدرو هستند و تغییر مدیریتی در این مدت نداشته‌اند.

این دو سازمان توسعه‌ای یادشده، روند غلطی در پیش گرفته و وظیفه اصلی آنها که ریسک‌پذیری واحدهای جدید است را کنار گذاشته‌اند. سازمان‌های توسعه‌ای دولتی و به‌طور کلی دولت وظیفه دارد تا ریسک فرآیند و فعالیت‌های جدید را بپذیرفته و پس از سرمایه‌گذاری کردن، کاهش ریسک و رسیدن به مرحله سوددهی، واحدهای تولیدی، صنعتی یا معدنی را به بخش خصوصی واگذار کند. سپس به سمت حمایت دیگر فعالیت‌های جدید در این عرصه‌ها حرکت کند. وی ادامه داد: اما صنایع و شرکت‌های بزرگ معدنی همچنان دولتی بوده و به نوعی دولت روند بنگاهداری را در حوزه تولید در پیش گرفته است. باید تاکید کرد زمانی که وزارت صنعت، معدن و تجارت بنگاهدار است، نمی‌تواند تسهیلگر فعالیت معادن و صنایع باشد. از این رو، باید دولت تجدیدنظری در این روند مدیریت خود در حوزه‌های اقتصادی داشته باشد.

از حق کارگران دفاع می‌کنیم

مجتبی بوسفی
عضو هیات‌رئیس مجلس شورای اسلامی

امروز مسکن بخش بزرگی از هزینه‌های زندگی کارگران را به خود اختصاص می‌دهد و حل مشکل مسکن کمک بزرگی به این قشر می‌کند. مشکلات مسکن در کشور به جایی رسیده که دولت جدید برای خانه‌دار کردن مردم وعده ساخت یک میلیون مسکن در سال را داده است؛ البته تامین مسکن برای مردم براساس اصل ۳۱ قانون اساسی بر عهده دولت است و موظف است این کار را انجام دهد. همچنین در اصل ۳۱ این قانون آمده است: داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است. دولت موظف است با رعایت اولویت برای آنها که نیازمندتر هستند به‌ویژه روستائینان و کارگران زمینه اجرای این اصل را فراهم کند. در همین راستا در قوانینی که طی یک سال گذشته در مجلس در حوزه توجه به معیشت مردم به‌ویژه به اقبال متوسط و ضعیف و البته مردم شریف جامعه همانند کارگران، معلمان و بازنشستگان و همچنین مستمری‌بگیران زیر پوشش تدوین شده است، در همین راستا دولت چنین اقدام مهم و دائمی همانند طرح جهش تولید مسکن انجام داده است. در آنجا به‌صراحت از مسکن محرومان و کارگران حمایت شده‌است. در همین راستا از نظر تامین منابع و هم‌زمین رایگان را مجلس مصوب کرده است.

در بودجه‌امسال پیشنهادات خوبی از سوی مجلس درباره افزایش وام ازدواج، وام مسکن و در زمینه مستمری‌بگیران زیر پوشش کمیته‌امداد و بهزیستی داده شد و در این راستا اقداماتی خوبی انجام شد. همچنین مجلس تصمیم مهمی را درباره افزایش ۳ برابری حقوق سربازان در بودجه سال ۱۴۰۰ گرفته است. اینها اقشاری هستند که برای مجلس مهم تلقی می‌شوند. ضمن اینکه مجلس قانونی را در سال گذشته برای جبران معیشت و سبد خانوار مصوب کرده بود دولت در قبال هر خانواده‌ای که در دهک‌های پایین قرار دارد یعنی برای ۱۰ میلیون نفر پرداختی‌های نقدی داشته باشد. در بحث ارز ۴۲۰۰ تومانی، پیام مجلس این بود که به‌نحوه توزیع این ارز که بنا بود قیمت، گوشت و مرغ و تخم‌مرغ و دارو را کنترل کند، بازنگری انجام شود. به همین علت مجلس با حذف مقطعی ارز ترجیحی مخالفت کرد زیرا که حذف آن بر حوزه‌های معیشت اقشار جامعه به‌ویژه اقشار ضعیف جامعه اثر گذار است. این موضوع بیانگر این موضوع است که ما از حق کارگران دفاع کرده‌ایم. یکی از موضوعاتی که اکنون جدی است درباره حوزه پایه‌های جدید مالیاتی است. یکی از سیاست‌های اشتباه اقتصادی درباره مالیات است که باید اصلاح شود. اکنون پایه‌های جدید مالیاتی را در دستمزد کارگران، کارمندان و کسبه و تولیدکنندگان گذاشته‌ایم. تولیدکننده‌ای که در شرایط فعلی اقتصاد که تحریم و نوسانات ارزی و کرونا و... بیدار می‌کند، دست چند کارگر را گرفته است مالیات می‌گیریم اما برای آن ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار میلیارد تومان قرار مالیاتی که داریم هیچ‌گونه تبدیری به خرج نمی‌دهیم و نخستین کاری که می‌شود اخذ مالیات از دستمزد کارگری است که اگر حقوقش یک ریال از ۴ میلیون تومان که مصوبه مجلس برای معافیت مالیاتی است، بالا برود سریع مالیات گرفته می‌شود. حال سوال این است که چرا از کسانی که یک شبه از راه‌های دیگر همانند خرید و فروش سکه و ارز و مسکن و خودرو... سرمایه‌آنجانی به دست می‌آورند و پیامدهای تصمیماتشان فشار را بر قشر ضعیف بیشتر می‌کند. مالیات گرفته نمی‌شود؟ یا اینکه چرا موضوع مرتبط به خانه‌های خالی هنوز اجرا نشده است. در این موضوع مابین کرده‌ایم که اگر شخصی دو خانه در شهرهای مختلف داشته باشد از مالیات معاف است. اما اکنون چند نفر در کشور هستند که دو واحد مسکونی داشته باشند؟ اکنون خیلی از مردم حتی یک واحد هم ندارند. درباره خانه‌های لوکس هم این قضیه صادق است. حال شاید سوال پیش بیاید که خانه‌های لوکس چه تاثیری بر درآمد اقشار ضعیف دارد. باید در جواب گفت که یک هرمی در قیمت‌گذاری مولفه‌های اقتصادی داریم. وقتی بالای هرم را کنترل کنیم به تبع آن به صورت طیفی بر بقیه طبقات هرم اثر گذار خواهد بود. مثال بارز آن در قیمتگذاری بر خودرو است وقتی خودرویی همانند پراید ۱۸۰ میلیون تومان می‌شود به طبع آن خودروهای دیگر همانند پژو به ۳۰۰ میلیون تومان می‌رسد.

کارشناسان درباره افزایش قیمت در حوزه مسکن چه می‌گویند؟

مسکن در مسیر برنامه‌های اشتباه

عکس: آیدا فریدی

کارشناسان با انتقاد از اقدامات وزارت راه و شهرسازی در حوزه مسکن معتقدند در حال حاضر ساماندهی بازار مسکن اولویت بیشتری نسبت به افزایش تولید آن دارد اما به این موضوع توجهی نشده است

بر جام مسکن را دچار تحول می‌کند

آذر خرید و فروش به‌نسبت خوبی را در بازار مسکن تجربه کردیم اما در دی ماه این آمار کاهش محسوسی را تجربه کرد. دلیل اصلی این کاهش میزان خرید و فروش ملک نیز تا حد زیادی متأثر از گفت‌وگوهای پیرامون برجام بود. در واقع متقاضیان مسکن در این ایام مترصد هستند که ببینند آینده قیمت مسکن در کشور چگونه خواهد شد تا پیش از آن اقدام به معامله مسکن کنند. خسروی در پایان گفت: بی‌شک با اجرایی شدن معاهدات، در بسیاری از بازارها شاهد افت محسوس قیمت‌ها خواهیم بود که مسکن نیز از این قاعده مستثنا نخواهد بود. در این صورت اجاره‌بها در حوزه رهن و اجاره نیز به شکل قابل‌توجهی کاهش می‌یابد و سودجویان این بخش متضرر خواهند شد.

در این حوزه بهبود دهد، شفافیت قیمت به وجود بیاید و کشف قیمت بدون حضور واسطه‌ها اتفاق بیفتد و در نهایت به ساماندهی این بازار کمک کند.

وی در این‌زمینه اضافه کرد: موضوع دیگری که باید شکل بگیرد این است که ساختار بازار در این بخش دچار تحول شود و ساز کارهای نامناسب در بحث مشاورین املاک اصلاح شود. در هیچ جای دنیای چندصد هزار ساختار مثل بنگاه معاملات ملکی این‌گونه قارچ‌گونه وجود ندارند. تامین مالی این بنگاه‌ها در هر حال از طریق همین افزایش قیمت‌ها در حوزه مسکن اتفاق می‌افتد؛ کمیسیون‌های این بنگاه‌ها به نحوی تنظیم می‌شود که در نهایت منجر به افزایش قیمت مسکن می‌شود؛ بنابراین این تغییر ساختار موضوع دومی است که برای کنترل بازار مسکن باید اتفاق بیفتد و اپراتورهای اجاره و خرید و فروش مسکن و شکل بگیرد که امکان نظارت بر آنها وجود داشته باشد.

این کارشناس حوزه مسکن همچنین تاکید کرد: در کنار این موضوعات باید کنترل‌هایی مانند استفاده از ابزارهای مالیاتی مانند مالیات بر عایدی سرمایه و مالیات بر خانه‌های خالی در دستور کار قرار گیرد و پکیچی با عنوان مالیات بر دارایی عملیاتی شود.

بیضایی در ادامه خاطرنشان کرد: مسئله دیگر که می‌تواند به ساماندهی حوزه مسکن در کشور کمک کند، عرضه واحدهای مسکونی در اختیار بانک‌هاست که می‌تواند در اولویت اقدامات این حوزه باشد. بانک مرکزی باید به این موضوع ورود کند و دولت باید فشار خود را بر این موضوع متمرکز کند. ابزار لازم برای این کار نیز در حال حاضر در اختیار بانک مرکزی وجود دارد و هیچ نیازی به منتظر ماندن برای راه‌اندازی سامانه هم نیست. وقتی این عرضه اتفاق بیفتد به نفع حوزه مسکن کشور خواهد بود.

وی تصریح کرد: راهکارها در این حوزه مشخص است و سال‌هاست هر بار همین راهکارها مورد تاکید کارشناسان قرار می‌گیرد و همه هم از آن اطلاع دارند اما برای تحقق آن اراده سیاسی وجود داشته باشد.

بیضایی در پایان گفت: در هر حال من موافق تاکید بر شعار تولید یک میلیون واحد مسکونی نیستم زیرا دولت در درجه اول موظف است کنترل قیمت‌ها را در اختیار داشته باشد تا در استطاعت خانوارها باشد، نه اینکه حوزه مسکن رها شود و در کنار آن، لاین‌های موازی شکل بگیرد و دولت نیز بر ساخت واحدهای مسکونی تاکید کند؛ بنابراین اگر دولت همچنان بر این شعار تاکید کند در مسیر اشتباه قدم برمی‌دارد.

مالیات بر عایدی سرمایه برگ برنده است

بر خانه‌های خالی را در امسال کلید زد اما مشاهده کردیم ۹ ماه ابتدایی سال این میزان کمتر از چند ۱۰ میلیارد تومان و عملاً نزدیک به صفر بود زیرا راهکارهای عملیاتی مناسب برای شناسایی این خانه‌ها پیش‌بینی نشد و این کار براساس راهکارهای ناکارآمدی مثل سوت‌زنی، قبوض آب و برق و آمارهای قدیمی نفوس و مسکن قابل اجرا نبود. در حالی که اگر این اتفاق به‌درستی می‌افتاد نیز می‌توانست راهی برای کنترل بازار مسکن کشور باشد.

وی با اشاره به نیاز به منابع آماری دقیق برای اجرای طرح مالیات بر خانه‌های خالی، خاطرنشان کرد: اگر این مالیات به‌درستی محقق می‌شد، نتیجه‌ای فراتر از درآمدزایی برای دولت داشت و می‌توانست دوباره روند حرکت مسکن به سوی کالای مصرفی را رقم بزند. در نتیجه عرضه مسکن افزایش می‌یافت و کنترل بازار به شکل صحیح‌تری اتفاق می‌افتاد. مهرپور درباره اجرای طرح مالیات بر عایدی سرمایه نیز که در بودجه سال آینده به آن اشاره شده است، بیان کرد: در این مورد نیز باید گفت اگر طرح مالیات بر عایدی سرمایه به شکل صحیح در کشور به اجرا درآید می‌تواند بزرگ‌ترین طرح اقتصادی حداقل نیم قرن گذشته کشور باشد.

وی با اشاره به سختی‌های اجرای این طرح مالیاتی تاکید کرد: طبق اصل «ظروف مرتبطه» که در اقتصاد مطرح است، از میان چند بازار مالی اگر با مالیات‌هایی از این دست جلوی ورود نقدینگی به یکی از این بازارها مثل مسکن به صورت منفرد گرفته شود، دلالتی افزایش قیمت در حوزه مسکن به شکل قابل توجهی کاهش می‌یابد. اما این نقدینگی که به بازار مسکن راه نیافته راهی بازارهای دیگر می‌شود و آن بازارها را خراب می‌کند. خراب شدن بازارهای دیگر در یک بازه زمانی میان‌مدت دوباره بر بازار مسکن تاثیر می‌گذارد؛ بنابراین طرح مالیات بر عایدی مسکن که نام درست آن باید مالیات بر سفته‌بازی و دلالتی باشد، باید همراه با اطلاعات آماری دقیق دولت شود. مهرپور در پایان گفت: البته در ضمن تمرکز بر نظارت‌های مالیاتی، دولت باید برای به نتیجه درست رسیدن این طرح و جلوگیری از فرار سرمایه به خارج از مرزها، به شکل هم‌زمان حمایت از بخش تولید را نیز به شکل مطلوب‌تر انجام دهد تا سود مناسب آن بتواند سرمایه‌های بیشتری را به بازارهای تولید سوق دهد.

سخن پایانی

با توجه به موارد پیش‌گفته، باید گفت مشکل اصلی مسکن در کشور بیش از آنکه ناآگاهی باشد، در اجرای نادرست برنامه‌هاست که شاید بکارگیری نظرات کارشناسان در این حوزه بتواند این مشکل را برطرف کند.

مصطفی قلی‌خسروی، رئیس اتحادیه مشاورین املاک در گفت‌وگو با **تجارت** درباره وضعیت فعلی معاملات مسکن در کشور عنوان کرد: اکنون تعطیلات زمستانی است و از فصل اجاره هم فاصله گرفته‌ایم؛ بنابراین طبیعی است تغییر اجاره‌بها چندان مطرح نیست. وی آینده این بازار را تحت تاثیر معاهده ایران و چین و همچنین گفت‌وگوهای برجام دانست و تاکید کرد: در کل به نظر می‌رسد با اقدامات انجام‌شده توسط دولت در توافق برجام و اجرای معاهدات با یکن، در ماه‌های آینده شاهد کاهش محسوس قیمت ملک در کشور باشیم و طبیعتاً متعاقب آن قیمت اجاره‌بهای ملک نیز تحت تاثیر قرار خواهد گرفت. رئیس اتحادیه مشاورین املاک در زمینه بازار خرید و فروش ملک در ماه‌های اخیر نیز خاطرنشان کرد: در موضوع خرید و فروش ملک باید گفت در ماه‌های آبان و

اولویت نباید تولید باشد

فرهاد بیضایی، کارشناس و پژوهشگر حوزه مسکن درباره افزایش قیمت جهشی بازار خرید و فروش و اجاره در این بازار در گفت‌وگو با **تجارت** عنوان کرد: حقیقت این است که بازار مسکن یک بازار رها شده است که نه ساختار مناسبی دارد و نه کنترل مطلوبی بر آن صورت می‌گیرد. در نتیجه در این سال‌ها عوامل مختلفی مانند سرمایه‌های سرگردان، افزایش نقدینگی‌ها و ورود بانک‌ها به این حوزه در افزایش قیمت مسکن و به دنبال آن افزایش رهن و اجاره واحدهای مسکونی اثر گذار بوده است.

بیضایی درباره اظهارنظر کارشناسان وزارت راه و شهرسازی که ورود سرمایه‌های سرگردان به حوزه مسکن را علت اصلی نوسانات در این حوزه می‌دانند، تاکید کرد: البته اگر وزارت راه و شهرسازی به این موضوع متعقد است، باید پاسخگو باشد که برای حل این مسئله چه برنامه‌ریزی‌های عملیاتی را انجام داده است. در واقع نگاه انتقادی کارشناسان به اقدامات وزارت راه و شهرسازی این است که ساماندهی بازار مسکن در حال حاضر اولویت بیشتری نسبت به موضوع افزایش تولید مسکن دارد اما به این موضوع توجهی نشده است.

وی افزود: نمی‌گوییم تولید مسکن در کشور صورت نگیرد اما این موضوع نباید منجر به این شود اهمیت ساماندهی مسکن فراموش شود. توزیع مناسب در بازار مسکن مسئله بسیار مهم‌تری است زیرا براساس آمارهای رسمی و با وجود رکود در حوزه ساخت در سه چهار سال اخیر، در مقابل ۲۵ میلیون خانوار، حدود ۲۷ میلیون واحد مسکونی در کشور وجود دارد. پس تولید مسکن نسبت به جمعیت چندان هم نامناسب نبوده اما ساماندهی نشدن کج‌کارکردهای بازار مسکن سبب شده وضعیت مسکن در کشور چندان مطلوب نباشد. این پژوهشگر حوزه مسکن در ادامه تصریح کرد: پیش از اینکه بخواهیم واحدهای بیشتری تولید کنیم باید به ساماندهی این کج‌کارکردها که در بازار مسکن بپردازیم؛ این کار باید در چند سطح و به صورت گسترده مد نظر دولت و دست‌اندرکاران و تصمیم‌گیران این بخش قرار گیرد. بیضایی درباره مواردی که باید در این حوزه مورد توجه قرار گیرد، تاکید کرد: اولی بحث در این زمینه، هوشمندسازی بازار است. با توجه به پیشرفت تکنولوژی بسیاری از فرآیندها و معاملات این حوزه می‌تواند بر بستر اینترنت انجام شود، سامانه‌ها باید در این بخش توسعه پیدا کنند و سامانه املاک و اسکان کشور به‌عنوان سامانه شناسایی بانک اطلاعاتی شکل بگیرد. در کنار آن فرآیندهای معاملات، خرید و فروش و رهن و اجاره نیز باید به صورت هوشمند شکل دهیم که تا حدود زیادی دست واسطه‌ها را از این بخش کوتاه کنیم؛ تاثیر دولت را

